C.K. BIBLIOTHECA UNIVERSITATIS IAGELL. CRACOVIENSIS
22696
III Mag. St. Dr. P

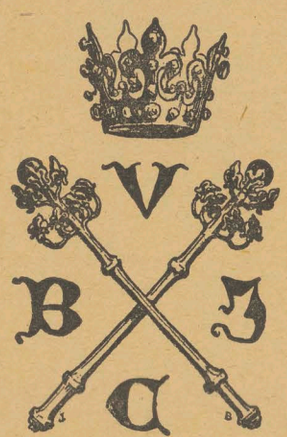

22696

ZŁOTE ZNI

Chwały wieczney przed BOGIEM,
śmiertelney przed ludźmi, z doyrzá
y z szácownych zasług S. P.

WIELMOZNEY IMC. P.

ELEONORY

z OLSZOWSKICH

IWANSKIEJ

STOLNIKOWY PIOTRKOWSKIEY.

ZEBRANE

A przy złożeniu śmiertelnego iey Ciáłá w Kościele Wieluńskim WW. OO. Reformatow Wielko-Polskiey Prowincyi, z Kościelney Ambony Páńsko zgromádzonemu Audytorowi przez X. MICHAŁA RZEZIECKIEGO Káznodźieię Ordynáryuszá tegoż Konwentu.

OGŁOSZONE

GU ná CHWAŁĘ, SWIATU CAŁEMU
ná
ZBUDOWANIE.

go BOG CZŁOWIEK w Náturze
rządány w czásie swoim uczynił po-
k 1753. Dniá 23. Octobrá

JAGELLONICA

Jásney Gory Częstochowskiey.

VITUM UTRUMq;
LISSIMUM DECUS.

1.

Prima ceres docuit turgeſcere ſemen in agris
Falce coronatas ſubſecuitq; comas.

2.

Vera Ales de Te cerno præſagia Vatum
Quod virtus Soleam juſſit adeſſe Cruci.

1.

Chytra Lacheſis w zniwie Pruſſow uprzedźiłá,
Z Sármáckich pol ozdobny kwiát życia ſtrącіłá.
Polſkie niwy Pruſſowi zyſk oddáły w dźiele
Gdy nań Koſy bártuią w śmiertelnym popiele.

2.

Nie biie tám zła chwilá, kędy Krzyż grániczy:
Więc złote zniwo w Domu Olſowſkich dźiedźiczy.
Nie ieden lecz pułtorá Krzyżá á to czemu?
Pruſſ obſity w honory udźiela kázdemu.

1.

Bierze gore [illegible]áſtrzębiec nieboi[illegible]
Wielkich zaſ[illegible] Podkową mái
Orłá Polſkiego Piſklę iákb
Stoiąc ná Krzyżu, kto[illegible]

Gniazdá Polſkiego t[illegible]
Przyſiągł nieraz [illegible]
Nieodleci od Krzy[illegible]
Pilnym będąc Oyc[illegible]

JLLUSTRISSIMO ac REVERENDISSIMO
DOMINO DOMINO
IOSEPHO IWANSKI
ARCHIDIACONO GNESNENSI, CANONICO Cujavienſi, Officiali Generali Gedanenſi, Præpoſito Czarnkovienſi, Lutomirienſi &c.
DEPUTATO
ad Tribunal Regni, Domino, Domino, Benefactori Singulariſſimo ac Mæcenati faventiſſimo.

286-96 III

Sarmatico è ſolo auream meritorum virtutumq; collectam meſſem in ſolio Juſtitiæ ponderandam eſſe duximus; quam tuo porrigimus Nomini, ut tanquam ex fertili gleba, Cognato tincta ſangvine & primo Capiti de Corpore Prælatorum, ac Tribunalis Regni Deputato, immariæ ſtam decimæ. JLLUSTRISSIME ac REVERENDISSIME. *Copioſam etenim virtutum meritorumq; ſegregatam* OLSZOWSCIORUM *Domûs falcibus ur Orbis; ut plus aureas Saturno Ariſtas Polonia non*

ideret. *Publico tandem deplorandum luctu, resecatam mortali falce vi-*
m fore; violatrix Justitiæ Cloto, suum incommodum purpureos extor-
quet fructus. Tibi Jllustrissime & Reverendissime Domine *severio-*
ris Astreæ annexa potestas, quam incorrupta sustentas manu; Agas Judi-
cem, dum te & naturalem huius trabeatæ Prosapiæ successorem, & Jllu-
strissimorum *meritorum hæredem Polonus proclamat Orator. Sed quia*
sua in causa nemo Judex: affinis Gentilitiæ Cruci tuæ vindex Justitiæ, Di-
vinarum & humanarum Legum SATOR *inscrutabili decreto præclaris-*
sima pro Lege & Patria, meritorum tuorum approbans facta, auream vir-
tutum hanc tibi impartiatur messem. Jtaq; decrescente vita, Procerum gen-
tis Polonæ, Principumq; Nobilitatis Filiæ, piè defunctæ Perillustris Ma-
gnificæ Dominæ ELEONORÆ de OLSZOWSCIIS JWAN-
SCIÆ *Dapiferæ Petricovienſis, ponderosam magnanimitatum messem,*
subterraneas abscondisse videre esset foveas; nisi accrescentis IOSEPHI
in Nomine, novo bonæ spei reviviscat, refloreat, augeaturq; incremento.
Quare nunquam steriles IWANSCIORUM *Domus Ceres, quæ in æ-*
tatis vere nihil non floridum, in æstate nihil non adultum, in autumno ni-
hil non maturum, in cana hyeme nihil non candidum, semper accrescentes
in flore honoris plausibiles sortiuntur fructus. Merito igitur, inte solo
quæq; Jllustrissimæ *Prosapiæ tuæ magnalia, Sarmatica adoratur vetustas,*
quia inter coronatos purpureosq; flores Orbis Poloni ab ipsa infantia Regi-
næ florum pasceris candido, à quo innata pectori tuo Regalis inviscerata
Maiestas. Et ideo prima vernantis vitæ, arrisisti lacticinia, dulcia Geni-
tricis tuæ non gustans alimenta (sors invida primo anno ætatis, ingenitum
Matris à filio segregavit amorem) ut ipso intaminato Liliorum ablactatus
candore, virtutum ad aras redoleas Thymiamate; insolio excelsæ dignita-
tis in adulta ætate, purpureo emineas honore; Candidaq; vitæ progredien-
do sæcula, inter Primicerios Eminentis Ecclesiæ, illibata virtus ad prima
subsellia album adiiciat calculum. Signata quoq; Juvenilis status exor-
matura dignitate, quorumvis iudicia, evocabant in vaticinia, transfer-
illa (quæ tibi sunt innata) in verissima. Prima auguria dum modeste C
memoro: Prophetico verè Spiritu, adhuc pusionem gestantem in ul-
memorata Perillustris DAPIFERA *Petricovienſis, pleno amoris*
xu, dulcissima infigens oscula, principaliter tuum venerandum ade
caput, & his prædixerat verbis, Hic Corona: votis, g- rum
nignitas; utinam Pontificales exornent Mitræ, & in- f-
tius orbis Polonus adoret Caput. Maiores adhuc Domus
natus ornamenta, Regni fulcimina, venustates Eccesiæ

rabant Oracula, ad quæ omnia dum natus es; absolato abuteris dominio. Omni enim sapientum Coronæ; laureatum infers verticem. In Polona Regni facie, frons diceris, singulari omnium talentorum dotatus specimine, utpote magnanimitate in adversis, moderatione in prosperis, sinceritate in omnibus, humanitate in Concivibus tractando, omnium ad se traxisti corda. Sola te virtus promotura, quâ distinctus inter distinctissimos, honoris in alto emineas. Enim vero summa summis debentur; ita quoq; primum Poloniæ ascendis Capitolium; imo Coronatam quia tribus regnatricibus insignitam liliis sedem, in qua tanquam Lechicæ pullus aquilæ in Gnesnensi Prælatorum locâsti te nido. Sparsis etenim gratiosissimis in omnes luminibus, mox inter tot Cælo dicata Gnesnensia Sydera, Cuncti te primum Contemplabantur Phœbum. Stetisti in plenitudine animorum ad meridiem, simul etiam principale Generalis administratoris sede vacante occupasti subsellium; ut inde quantocitius, Judicio gravis, Poloni Jovis ad Consilia, Senatorũ ascenderes gremiũ. Sed adhuc publicæ luci plenũ decoris accõmodas vultum, ut Clarissimis meritis maximum decorares honorem, qui maximus minimus, quem tua proposcit dignitas. Unde patet cum Te supremi Tribunalis Regni Vicæ-Regiæ Maiestatis in solio Justitiæ Præsidentem, distincti toga; ornati sago, Primiq; Palatinatûs Terrarumq; adoraverunt Honorij; ideſt in Templo iustitiæ maiorem Aram, inter Lechici Areopagi ignotos DEOS, *ultorem scelerum Jovem. Decretis se Tuis æquitas subscripsit rigorosa, annotarunt sententias in cordis tabulis primi Poloniæ Legislatores, atrum quoq; calculum amarunt crimina, quem manu candida porrigebas. Ibi patuit Lechicæ gladius Justitiæ, ingenij tui limatus acumine, pupilla Regni Themis visa, cui melior Argus centum prudentiæ oculos addidisti; sola messe gloriæ, Tribunal aderat dives, quæ sub Augusto regnante adulta, in Tuo accrescente Nomine augustissimas dexteritatis onibus indulsisti carpere spicas. Et hæc sunt Domus* IWANSCIANÆ *quæ activitate Procerum conseminata, Nepotum laudabilissimo opere, nunc Tuis dignissimis gestis Lechico implantata Campo, norum Purpureum spargent colorem. Et si quo fato in radice nominum, corrumpi aut arescere viderentur; Archipelagi Posanguine Regale adferent pomum. Quorum quilibet* IWAN- *Poloni Alexandri nobilior Ephestio Æneæ Sarmatici Achaugusti pro vellere aureo inquilinus. Ast hæc & alia ornatissimeritis, publico ore insignia, dignitates, vocalis enarrat est Cognatæ Familiæ exercitus, & quivis titulorum castra is huius quævis est gutta Senator; nomen quodlibet cum vi-*

olis rosisq; natum, omnes purpuræ consangvinei, affines nominis Tui pares summis; minores tamen dicuntur tuis laudibus, virtutes enim plurimæ quibus universum ædificas orbem, ut numerum excedunt Oratorum, sic Panegyres. Affixa Cælo pietas curis omnibus te eripit, facitq; inter Regni negotia intentum superis, facit Prælatorum solem, qui cum radio terras omnes lustrat, Zodicaco tenetur. Officialis Generalis Gedanensis fungeris officio inter tot persecutorum Fidei petulantes lascivias, tanquam vastalium incandescis voto, Religionis ardes zelo, Pietatis emines exemplo, veré mereris dici ad limites Orbis Christiani, Imperii Custos Ecclesiastici. Ubi toties secundum te Nummam pro Numine, pro Roma Tullium Diviniorem pro Domo DEI *Oratorem audit hæresis, quæ sancta hæc facundia placet sanctissimis. In tanta ergo meritorum virtutumq; tuarum segete, egenus decore eloqventiæ, taciturnum agerem Oratorem; nisi copiosissima pro bono publico rectefactorum tuorum opera, buccinandam de te novis imbuta elogiis subministrasset materiem. Præclarissima quoq; in Tribunali Regni gesta, anni præsentis, in solio publico Themidis indigitat Te authoritas, in quo plane Te dixerim à senio meritorum, Polonum Senatorem, nisi candidis a moribus summorum titulorum numerus, multarum Prælatus Cathedrarum, Archidiaconus Gnesnensis, Pater Capituli, hoc est: Titulis omnibus fuisses Præpositus. Habent quò glorientur & sacri Kuiavienses titulis ornatissimi Penates: locus enim illorum prima recenset capita, quæ ad mitras maturescunt, illas nutrit soboles, quæ non vana spe aluntur Insularum; Inde tanquam ex thesauro dignitatum, eminentiores assurgunt prærogativæ inde ex purpureis nobilium floribus, fila aurea educuntur honoris, inde Præsulum violæ inviolata Authoritatis testantur floralia; Ind tanquam ex nido dignitatum hâc excelsâ prælatura decoratum pectus; Sa matica evolat Aquila. Sane loqvar; quivis insignis honos loci huius gau det patrocinio, Tibi vero* Jllustrissime Domine *dum Te recepit in sinum tanquam* IOSEPHO *commendavit in tutelam. Sustentas etenim facie Reipublicæ huius excellentissimæ Domus magnificentiam, mo testatis activitate, nullam sentiet ruinam; quia te habet ex late lossum defensorem, & Judicem. Videre est modo, quæ & qua* Jllustrissimo *honoris fastigio Tuo dicata Nomini, hinc prævis fulciris insigniis; Hinc votorum ad summum dignitatis apicem, tati tuæ pluralitas, hinc Orbis Polonus se tuis reddidit obtutil Aureæ libertatis leges tuo subiecit arbitrio Quis librabit dera? cui iurata potestas denegabit bilancem; quis copiam e tum? Cui activitatem maiestas solvit silentio, quæq; magnific*

tibi cedunt liberè decora, dum tuis debent subsistere Decretis. Nec ego con-
tendam præclarissimis meritis virtutibusq; tuis implere paginam, quibus pro
folio, totus orbis Polonus intra suos margines designat plantam, cui inse-
minata, uberiorem Patriæ messem, Proceribus emolumentum, posteritati
decorem, cognatis Illustrissimæ *Domûs nominibus, aureos producent fru-*
ctus; sed iam nota verè non primo vere in lata meritorum excreverunt fo-
lia, augeantur in violas, purpureoq; colore Sarmaticum decorent solum, in
solio Ecclesiæ in maturas accrescant Rosas; Quæ dum non prius nascuntur,
quam in Coronis; submitte candidam frontem, quæ quantocitius sacra ma-
nu ex messe meritorum, virtutumq; tuarum collecto immarcescibili serto
coronabitur. Huius messis quam tibi Reverendissimo *dedicaturus cul-*
tu, hunc in augem honoris fructum, devinctissimo precatur plausu,

Illustrissimæ ac Reverendissimæ

Dominationis Vestræ Devinctissima

ac perenniter obligatissima Majoris Poloniæ

PP. Reformatorum Provincia.

CENSURA Theol. Ordinis.

COncionem funebralem cui titulus *Złote Zniwo* in funere piè defunctæ Perilstris Mficæ Dńæ ELEONORÆ de OLSZOWSCIIS JWANSCIÆ Dapiferæ Petricovienſis, ab Exedris pronuntiatã à M.V.P. Michaele Brzeziecki Ords Noſtri Ordinario Conventus Vielunẽſis Prædicatore, Nos infraſcripti Theologi, de mãdato A.R.P. Baſilij Malinowſki per Majorẽ Poloniã Vicarij Provincialis Superioris Noſtri Colendiſſimi cũ omni diligentia legimus, in eaq; nihil orthodoxæ fidei aut bonis moribus contrariũ advertimus imo multa ad piè & Sancte vivendum permoventia proinde ut typpo imprimi poſſit dignam judicamus. Dat. in Conv. Viel. D. 22. Apr. A. D. 1754.

Fr. Benedictus Sokolnicki Ords Min. S. P. N. F. Reform. Gvard. Caliſt. S. T. Lector. *mpp.*

Fr. Jacobus Suwaliński Ords Min. S. P. N. F. Reform. Gvard. Vielun. S. T. Lector. *mpp.*

FACULTAS Adm Rńdi Patris Miniſtri Provincialis.

COncionem funebrem intitulatam *Złote Zniwo* ſub tempus ſolennis depoſitionis exuviarũ corporis Perilſtris Mgficæ Dńæ ELEONORÆ de OLSZOWSKIE JWANSKA Dapiferæ Petricovie: in Eccleſia Noſtra Vielun: dictam à M.V.P. Michaele Brzeziecki Concionatore ibidem Actuali, & per Theologos Ords ad id deſignatos, lectam bene, trutinatam, ac ut typis mandari poſſit, judicatã, luci publicæ exponi concedo. In cujus fidem, has literas manu mea firmatas, & *ſigillo* Provinciæ munitas, dedi in noſtro ad S. Antonium Padvanum Conventu Varſav. Die 24. Junij A. D. 1754.

Fr. Baſilius Malinowſki Vic: Provinc: Reform: Provinciæ Majoris Poloniæ. *mpp.*

ADAMUS, JGNATIUS, de Lipow & Orawa KOMOROWSKI DEI & Apoſtolicæ Sedis Gratia Archiepiſcopus Gneſnen: Legatus natus Regni Poloniæ & M. D. Lithvan. Primas Primusq; Princ

COncio cui titulus *Złote Zniwo* ut typis imprimatur author ordinaria facultatem damus & concedimus. Datum Lovici 23. Maij A. D. 1754. Michael Awedyk Cano. Gr Curiæ S.C.P. Auditor Gńrlis

IMPRIMATUR.

M. CASIMIRUS PAŁASZOWSKI S. T. D. & Prot Major Canon. Cathed. Cracov. Librorum per Diæceſin Ordinarius Cenſor. Dat: Cracov: in Collegio Majori S. Univerſitatis Cracov. Die 20. Maji A. D. 1754.

2 do

KAZANIE

Mitte falcem tuam & mete, quia venit hora ut metatur, quoniam aruit messis terræ Apoc. 19.

NIe sámego tylko Człowieká surowym śmiertelnośći dekretem Wszechmocna Páná BOGA nákryłá ręká; ále też y inne wszystkie kreátury, tey pospolitey y nieuchronney Boskich wyrokow wraz z człowiekiem podpadáć muszą klęsce. *Nil non mortale tenemus.* Wszystkie ná świećie stworzenia rządzą się y odmieniáią śmiertelnośći práwem *omnia creata mortali mutantur lege;* Zadna rzecz stworzona, w swoiey pierwszey szczęśćia y doskonáłośći porze, długo trwáć, y trzymáć się przyrodzonym sposobem niemoże; Tá bowiem iest uniwersálna wszystkich stworzonych rzeczy regułá, Rodźić się, powstáć, umdlewáć, y umieráć: *Hæc est lex universi nasci, surgere, langvere mori.* Lubo Człowiek nád wszystkie inne kreátury iest w doskonáłośćiách swoich dystyngwowány, y osobliwszemi od BOGA, y Stworcy swego uprzywileiowány przymiotámi, przećiesz co do śmiertelnośći, y skáżytelnośći swoiey wszystkim innym, y naylichszym iest podobny stworzeniom. Ták dálece: że też Prorok Páński Izáiasz życie ludzkie do zwiędłego, y wyschłego przyrownał siáná *Omnis caro fenum* Wszystkę záś ozdobę iego, y piękność, z polnym kompárował kwiátem. *Et omnis gloria eius flos agri;* ktory to ledwie co się rozwiiáć poczyna iuż ći ná niego śmierć niedyskretna, nieistępioney dobywa kosy, y bez bráku ták kwitnące liliowym kándorem, iáko poważną Purpurą, ná zaszczyt Oyczyzny kwiáty, y proste chwasty, delikátne źiołá, tymże co y polne lilie podcina żelázem. *Falx una omne fenum cæde involvit.* Nie uważna śmierć Korony, y Berłá z motykámi rowna, Tro-

Manilius.

Mendoza.

Isaiæ 20.

Oliva

ny

ny w trunny, Purpury w całony zámienia, Krolow, y Pánow
Pſal. 81. w iednym dole co y proſtych ludźi grzebie. *Excelſi omnes vos ſicut homines moriemini.* Nayiáśnieyſze Ceſarzow, Krolow, y świátá Potentatow Auguſtalia; Jáśnie Oświecone Xiążąt, Jáśnie Wielmożne Senatorow, Wielmożne Urzędnikow tytuły, śmierći to ſą zwyczáyne ſpoliały, *detitulat titulos lybitina*; czáſem ſię kończą, y prędko giną. Bo iáko życie ludzkie ieſt
Jacob 4. tylko *Vapor ad modicum parens* według Iákubá S. ták y wſzyſtko ná świećie *ad modicum*, krotko bárdzo ozdoby iego iáśnieią prędzey ieſzcze gáſną, przemiiáią iáko ćień giną, y niſzczeią iáko dym, zdánie Swiętego Nila *Omnia mundana, umbra, fumus, & bullæ ſunt.* Niemáſz nic w śmiertelności nie śmiertelnego, w ſzybkości czáſu trwáłego, w odmienności ſtáte-
Ovid. cznego. *Singula quid referam nil non mortale tenemus.* Co świát naydroższego eſtymuie czemuśię nayoſobliwſzemu dźiwuie, śmierć to wſzyſtko z prochem mieſza; Mocne, y wſpániáłe Kroleſtwo Propugnákulá, niedobyte Zamki, y dobrze ufortifikowáne fortece nieochronnym śmierć obáliwſzy táránem, śmiertelnym ná źiemi pokłáda pokoſem; nád czym táką czyni exklámácyą Poetá.

Quid cinis & pulvis quid ſordida terra ſuperbit?
Cum redit in Cineres quod fuit ante Cinis.

Dlaczego proch, y popioł źiemiá gorę bierze,
Proch z Ziemią, Ziemiá z Prochem, w iedney leżą ſwerze.

ALe coż otym y mowić; Co może być w czáſie wiecznego? w śmiertelności nieśmiertelnego? kiedy ſię ſáme wie-
S. Ambro. ki kończą, tyſiączne látá momentámi przemiiáią *Quid ſæculi poteſt eſſe diuturnum cum ipſa diuturna non ſunt ſæcula.* Przyidźie y czáſowi czás, kiedy mu pozwolonego tylko do czáſu każą poprzeſtáć biegu, czás ze ſukceſſyonálnym práwem zá czáſem idźie, *Inſtans inſtanti ſuccedit* muſi też tym ſámym czás czáſowi uſtąpić. Ieſt czás kiedy ſię
Cant. 2. po weſołym niby buiáiąc polu *fluctuantes ariſtæ* ſwoią ćieſzą
v. 12. kreſcencyą; áż też *tempus putationis advenit* czás żniwá przyidźie, kiedy oſtrym żniwiárſkim ſierpem álbo zamárſzyſtą podćięte koſą więdnieć, y uſychác muſzą. Ták też máią ſwoy czás kwitnące życia ludzkiego látá *Eſt tempus ridendi* że ſobie
Eccl. 2. v. 4. po obſzernych, y roſkoſznych świátá buiáią polách *Nullum ſit*

pra-

pratum quod non pertranseat luxuria nostra roskoſznemi wſzelkich uciech wieńcząc ſię rożami *venite coronemus nos rosis.* Sap. 2. v. 7. Aż też przyidźie z wyrokow Boſkich godźiną że śmiertelną podćięte koſą iáko licha y ſłába trawká więdnieć, y uſychác muſzą *Tanquam fenum velociter arescent & tanquam olera herbarum cito decident.* Psal. 35. Kwitnące y wzraſtáiące *in augem honorum* złote Cerery kłoſy, Jmperyálne nayiáśnieyſzych honorow poważney Semiramidy kwiáty oſtátnim zwątlone y wyſilone gorącem, ſáme ſię dobrowolnie zwiiáią y ſáme śmiertelnym ná źiemi pokładáią pokoſem. Przez te ták umdlewáiące y uſychaiące kwiáty rozumie Grzegorz S. wſzyſtkich rodzących ſię ná świát ludźi *Quid sunt nati homines in mundo nisi quidam flores in campo* ktorym gdy czás y godźiná zniwá przyidźie więdnieć y uſychác muſzą. Doyrzał tych lubo niedoścignłych Boſkich wyrokow, táiemnic Niebieſkich Sekretarz w obiáwieniách ſwoich, gdy ten głos ſiedzącego ná tronie uſłyſzał. *Mitte falcem tuam & mete quia venit hora ut metatur quoniam aruit messis terræ.* Záłoż koſę twoie y tni bo iuż przyſzłá godźina zniwá bo iuż y uſchło zniwo. Te ſłowá uczony Korneliuſz rozumie o poſpolitym świátá cáłego zniwie *de mundi messe* ktore to śmiertelności zniwo z ordynánſu naywyżſzego Niebá y źiemi goſpodarzá BOGA Wſzechmogącego co godźiná práwie gruba y niedyſkretna zniwiarká śmierć ſprząta y pod ſwoię zágárnia rękę. O zniwo opłákáne? ktore ták kwitnące dopiero młodości lata, záwięzuiące ſię *in flore* dálſzych y większych poćiech ſpezy; iáko też doyrzáłe iuż y wyperfekcyowáne wielkich cnot heroicznych y ſzácownych zaſług zniwo zá iednym śmiertelney koſy w pień wyćinaſz zamachem *Mitte falcem tuam & mete quia venit hora ut metatur* y co ſię przez niemáły czás z uſilną nábyło *posteritati* ápplikácyą, to wſzyſtko w krotkim doſyć czáſie zábieráſz, oddáiąc *æternitati.* Coż tedy ſą látá n[illegible]e! Páńſtwo moie. Ieżeli niekrotkie y przemiiáiące láto; *Primo vere* ná kwiát młodości niech pádnie zarázá; iużći buynośći y dálſzych poćiech wſzyſtká ſtrácona nádźieiá *Spes fallit in herba.* Właśnie ludźie *in stramine vitæ* rodzą ſię iák kłoſy do śmiertelney koſy; idą kłoſki w gorę ſzczęśliwie ná złote zniwo *felices aristæ* w pomyślnych ſukceſſách, iáżke nábiorą w ſie bie pełność márności iuż ći zwieſzáią głowki ku

Cōmen in Apoc. Cap. 19.

Lib. 2. Mor Cap. 17.

ziemi, upátruiąc niby mieyscá gdźie im śmiertelnym przyi-
dźie leżeć pokoſem. *Cupientes quò iaceant iam ſore loco.* Ach
niepohámowáne w záćiętośći ſwoiey zamáchy śmierći! Nie-
tylko że drugim niewinności liliom ieſzcze mleko w uśćiech
máiącym, śmierć czernidłem, kwitnące zámálowáłá ſerdu-
ſzko, ále y w naylepſzych látách kwitnące ſpezy doyrzáłe iuż
fructus honoris iák proſte chwaſty iedneyże podcina godźiny
Quia venit hora ut metatur y ták nic ſię wcále przy ziemi utrzy-
máć niemoże, okrutna y niedyſkretna Mátká płod by nayde-
likátnieyſzy, ktory z ſiebie wydáie; ná zgubne oddáie imię.
Gdźieſz iuż teraz owe wdźięczne oczu ludzkich powaby?
przyiemne Placentyny? podchlebne Blandylle, hoże Eudo-
xye, przyiemne bárdzo w piękności ſtworzenia Heleny, Dyan-
ny, Pulcherye, ktore to wdźięczną komplexyą, pieſzczoną
cerą, wygláncowánym licem, miſym pozorem, delikátną mo-
wą, w prywátnych czy w publicznych kongreſſách wſzyſtkich
ná ſiebie ćiekáwe obracáły oczy? Oto śmiertelnym ná ziemi
położone pokoſem, álbo ráczey w ziemi zágrzebáne, z o-
wey ślicznéy urody, z wſpániáłey poſtury, z pięknych kolo-
row, gnoy śmierdzący ſtał ſię y páſtwá robáſtwá *Caro cum qua*
tanta ſocietas erit quandoq; cadaver miſerum & putridum & eſca
vermium Wſzyſtkie tedy świátá ozdoby y piękności, wſzyſtkie
wſpániáłe okazáłości, poſpolite to ieſt śmierći zniwo, ktore
oná iednym zamáchem podćięte, zá miaſt do domowych
brogow, to do podźiemnych zágarnia grobow. *Mitte falcem*
tuam & mete quia venit hora ut metatur. Ják tylko naypierwſzy
náſz Protoplaſta Adam, z roſkoſznego ná ten pádoł płáczu
wygnány Ráiu, w ktorym go wſzechmocna Páná BOGA ręká, w kwitnącey záwſze konſerwowáłá piękności y ozdobie,
ták też záraz y my opłákáni iego potomkowie rodząc ſię ná
świát, wypadamy z ręku Boſkich iáko wyborne źiárná, y pada-
my ná ziemie, z ktorych iedno upadſzy wedle drogi, powin-
ney dla ſiebie w dobrey edukácyi nie máiąc obſerwy, od na-
tárczywey świátá márności bywa zdeptáne *& conculcatum eſt*;
upádnie inne między oſtre ćiernie y to kolącymi y párzący-
mi świátá roſkoſzámi zátłumione bywa *& ſuffocatum eſt.*
Trzećie ná twárdą upadſzy opokę, y wſzedſzy nieco, á żadne-
go buynośći nie máiąc wigoru, uſychác y ginąć muſi *Aliud*

ſupra

ſupra petram & exortum aruit y ták ledwo co ſię podnieſie *fructus honeſtatis* obiecuiąc z ſiebie potomnym wydáć wiekom, przed czáſem doyrzáłego ieſzcze niedoczekawſzy owocu zdeptáne od śmierći bywa, y pod fátálne zniwo nieuchybney śmiertelney koſy podpadáć muſi; *Mitte falcem tuam & mete quia venit hora ut metatur.* Nie nowiná to ieſt że ná Oyczyſtych Sármáckiego Polá nowinách *ſeges clypeata virorum* rodźić ſię zwykłá. Coż potym kiedy ie zgłodniáłá w kilku dniách ſtrawiwſzy Lacheſis, kośćiſtemi, tám kędy *aurea meſſis erat* zárzuca kálwáryámi, áby ſię cudzą, nienáſycona heroicznych czynow wytuczyłá pracą. Roſną y pięknie zákwitáią pełne wielkich nádźiei złotego zniwá kłoſy, coż potym! kiedy im zazdroſne *fatum* Niebieſkie zátrzymuiąc influencye *vigorem* żyćia odbiera. Y ták wita nas pożądánych gośći żyćia náſzego poránek *non ſine lachrymarum rore* dáie miłą żyćia ponęte, niby ſłodkim záwiewáiąc zefirem, śliczno wypogodzoney chwili ſpodźiewáć ſię każe; w ktorych południeiemy konſolácycah przy zdrádliwym zdrádliwego wieku gorącu (gdźie trudno ſię nieſpárzyć) wnet poſępionym ná tyſiąc żalow pomrokiem, gáſną żyćia zorze iák *fatui ignes* błyſzczące nikczemne giną wapory, *orimur & morimur.* Záczym niech będźie iák naypięknieyſze ludźi zniwo *aurea meſſis* coż potym kiedy co godźiná tey nieſzczęśliwey podpada ruinie, że śmiertelną podćięte koſą, iák prędko duſzá z Ciáłá ták záraz koralowe blednieią uſtá, doyrzáłe páńſkiey twarzy iágody, y ná publicznym uſycháią ſłońcu.

Mamy oczywiſtą tego wſzyſtkiego práktykę w ſwieżo zmárłey S.P.IMC Páni z OLSZOWSKICH IWANSKIEY Stolnikowy Piotrkowſkiey; ktora ták kwitnące młodości ſwoiey ozdoby, iáko też doyrzáłe nie tylko lat ſędźiwych, ále też chwalebnych y doſkonáłych przymiotow, heroicznych cnot, y wielkich zaſług zbieráłá w żyćiu żniwo. Kwitnełá y roſłá doſyć pięknie S. P. W. IMC Páni ELEONORA z OLSZOWSKICH IWANSKA Stolnikowa Piotrkowſka nie tylko w ſędźiwe látá *Candore notabilis iſpo* ále bárdźiey w Páńſkie przymioty, w przyzwoite Imieniowi ſwemu ozdoby, w wyſokie Przeświętney Prozapii IW. W. OLSZOWSKICH honorow tytuły. Miáłá doſyć buyno rozkrzewione w Sármá-

ckim polu wſzelkich honorow y godnośći żniwo, ná ktore Oyczyſte IW. W. OLSZOWSKICH dobrze zákrawáły koſy. W pierwſzey záwſze wſzelkich preeminencyi zoſtawáłá porze w Máćierzyſtym z I. W. W. MĘCINSKICH Poráiu Xiążęcych y Senatorſkich tykáiącym ſię Purpur. Szeroko utorowáną miáłá drogę herbowną I. W. W. IWANSKICH podkową, do wyſokich honorow y godnośći z wylátuiącym wraz w gorę Iáſtrzębcem; Przećieſz oto przyſzłá żniwá godźiná *venit hora ut metatur* że te wſzyſtkie kwitnące honorow y godnośći ozdoby, pomyślne dálſzych poćiech ſpezy, śmiertelną podćięte koſą, uſchłym śmierći ſtáły ſię żniwem *quia aruit meſſis terræ*. Nie mogły obronić, tego ták buynego doyrzáłego żniwá Oyczyſte I. W. W. OLSZOWSKICH koſy, nie wytrzymáły lubo podwoyne, ták mocnego iednego choćiaſz śmierći zamáchu, áni ſię puſtoracznym nie mogłá śmierći odżegnáć S. P. W. IMC Páni STOLNIKOWA Krzyżem: Nie mogł uſtrzec ulubioney ſwoiey w życiu pieſzczoty herbowny I. W. W. IWANSKICH Iáſtrzębiec, choćiaż przy nieuſtánnym ſtárániu, zá powabiem áffektu około ſwego oblátywał ſercá *Cor mihi præda fuit* Nieprzełamáną w ſile ſwoiey podkowę śmierć w motykę przerobiwſzy mieyſce do ſpoczynku śmiertelnym pokoſem wyznáczyłá. Y iużże wſzyſtká złotego żniwá ſpełzłá nádźieiá? Iużże dálſzych poćiech zginęły ſpezy? Iużże mowię zamáſzyſtym I. W. W. OLSZOWSKICH koſom śmierć grániczne wyſypáłá kopce? Zá ktore iuż *non plus ultra* dálſzey honorow y godnośći nie mogą záſięgnąć mety? BOZE uchoway *Florida virtus nec poſt fata areſcit* kwitnąca w życiu cnotá y w śmiertelnych ſwego nietráći wigoru popiołách. Nie ták ieſt tą śmiertelnośći podćięta koſą, S. P. W. IMC Páni STOLNIKOWA áby iey iuż ſławá w cále uſychác miáłá, y ginąć; Bo nie tylko w te doczeſne y źiemſkie kwitnełá poćiech ozdoby S. P. W. IMC Páni ELEONORA z OLSZOWSKICH IWANSKA STOLNIKOWA Piotrkowſka, iáko bárdźiey kwitnełá w cnoty Swięte, y wraz z laty roſłá w doſkonáłośći świątobliwego życia, przy codźienney łáſki Páná BOGA augmentácyi, o ktorą ſię naywięcey w życiu ſtáráłá: Ták dálece że ſię z tym przed Niebem y Swiátem záſzczyćić może *Hæc eſt hæreditas noſtra*

Lactan

que

quæ nec eripi cuiquam nec transferri ad alterum potest Podćięta śmiertelności kosą, ile do doczesnego ná świećie pozyćia, ále w doyrzáłych cnotách w heroicznych czynách w chwalebnym y świątobliwym życiu ieszcze żyie y kwitnie. Ktorych wielką uważáiąc doskonáłość y dálszych dobrey nádźiei spodźiewáiąc się poćiech, po zákończoney tey doczesney życia śmiertelnego chwili S. P. W. IMC Páni z OLSZOWSKICH IWANSKIEY STOLNIKOWY Piotrkowskiey zgromádzonemu Audytorowi ogłoszę: Złote żniwo chwały wieczney przed BOGIEM, sławy nieśmiertelney przed ludźmi, z doyrzáłych Cnot y szácownych zasług S. P. W. IMC Páni STOLNIKOWY zebráne BOGU ná chwałę, świátu cáłemu ná zbudowánie. Doday inkrementu słow *Fasciculus myrrhæ* ná Krzyżu záwieszony Zbáwićielu świátá, ábym o złotym mowiąc żniwie stokrotny w Audytorze moim uczynił pożytek.

Ad Majorem DEI Gloriam.

TA iest żałosna bo nigdy nie odżáłowána ludzkiego rodzáiu nieszczęśliwość, że po záćiągnionym ná siebie słusznie gniewie Boskim, w krwáwym czołá poćie káwałká chlebá dorabiáć się musi. *In sudore vultus tui vesceris pane tuo*, słusznym od BOGA przeklęstwem skarána źiemia pożytecznego z siebie bez pracy człowieká wydáć niemoże owocu, *Maledicta terra in opere tuo in laboribus comedes ex ea cunctis diebus vitæ tuæ*, ná większe człowieká umartwienie *ad compunctionem cordis* głog tylko y ćiernie rodźi *spinas & tribulos germinabit*. Złote niegdyś były czásy kiedy przy złotey wolności źiemiá ćięszkim nieprzymuszona żelázem złote rodźiłá żniwo. Gás 3.

Omnia liberius nullo poscente ferebat
Nulli subigebant arva Coloni Ovidius

BEz naymnieyszego utrudnienia człowieká pełne buynośći kłosy poważną polá okrywáły siwizną, przy pomyślnych swobodách, miodem y mlekiem płynących prawdźiwie *terra promissionis* názwáć się mogłá źiemiá oná Ráyska.

Nec renovatus ager gravibus canebat Aristis
Mella dabant folia tum flumina nectaris ibant
Plenne bez pracy rola wydawáłá kłosy
Miod liśćie, rzeki słodkiey udźieláły rosy

TEgo ták szczęśliwego y złotego wieku wszystkie szczęśli-

wośći, pomyślne poćiechy, naywiękſze ktore tylko być mo-
gą ukontentowánia, ná oſobę ſpływáły człowieká, y iego ty-
ſiącznemi nápełniáły rádośćiámi nic nigdy przykrego, co by
z umartwieniem y naymnieyſzym iego być mogło nieprzy-
S. Auguſt. Lib. 4. de Civi c. 10. puſzczáiąc. Tákie o tym wielkiego Auguſtyná zdánie. *Tam felix ſtatus ut nullum bonum abeſſet homini quod recta voluntas optare poſſet nullumq; malum adeſſet, quod hominis feliciter viventis carnem vel animam offenderet.* Czego tylko żądáłá duſzá to wſzyſtko do pomyślenia było *quod recta voluntas optare poſſet.* Ale ták wielkiego doſyć niewidząc dla ſiebie ſzczęśćiá człowiek, więkſzego zá perſwázyą ſzukáiąc wężową *eritis ſicut Dii* przez wyuzdáną ná przeſtępſtwo Boſkiego mándátu licen-
Gn. 2. cyą *de ligno autem ſcientiæ boni & mali ne comedas* wſzyſtko ſtráćił, y wſzyſtkiego ſię pozbáwił ſzczęśćia; Urodzáyną niegdyś źiemie ſpuſtoſzył, y dźikim práwie uczynił polem; że teraz żadnego z ſiebie nieczyni pożytku, chybá zá wielkim człowieká ſtárániem, zá uſilną y nieuſtáiącą pracą. Poći ſię prácowity goſpodarz y krwáwym práwie z czołá wylanym potem, upráwioną ſkrapia rolę, niżeli ſię pożądánym ćieſzy żniwem; ſtrudzony oſłábione ſiły, záledwie kiedy żyzną poſiłkuie kreſcencyą; nieuſtáiącą nigdy pracą, oſtátniey ſwoiey muſi zábiegáć ruinie; ſłowem mowiąc iák tylko pierwſzy náſz Protoplaſta położył ná drodze Boſkich przykazań *lapidem offenſionis* ták też záraz gdyby ręką odiął; wſzyſtko człowiekowi iák z kámieniá idźie, złote ſkiby *aurea gleba* ná ktorych ſię złote rodźiły kłoſy w twárdą y nieużytą zámieniły ſię opokę; że ich záledwie kiedy przy wielkiey pracy y fátydze záżyć można. Wſzyſtká práwie zdźiczáłá źiemiá, iák ſię tylko człowiek z ro-
Iſai. 51. ſkoſznego wydźiedźiczył Ráiu *Ponet deſertum eius quaſi delicias*; Czcze tylko y niepożyteczne zápuśćiły ſię y rozkrzewiły chwaſty, gdźie boiaźń Boſka, y niewinnośći cnotá z gruntu wykorzeniona zoſtáłá; niemáſz w co záłożyć koſą, nie ma ſię do czego poſięgnąć; gdźie łákoma ná cudzą pracę Lacheſis śmiertelnośći koſą wſzyſtkie źiemi ozdoby y pięknośći, złote pomyślnych ſukceſſow żniwo w plon wyćięłá y wſzyſtko
Ad Rō. 5. ztretowáłá *regnavit mors ab Adam quoq; ad Moyſen etiam in eos qui non peccaverunt.* Dopiero nieco ożyłá źiemiá, kiedy ią Iednorodzony Niebieſkiego Goſpodarzá Syn *Pater meus a-*
Iſai. 15. ℣. 1.

grico-

gricola est przyiśćiem swoim poświęćił, pracą y stáraniem swoim upráwił, Dżdzystą Niebieskich influencyi skropił rosą. Iáko to pracy y stárániu tego nayświętszego Gospodarzá przyznáie Kośćioł Boży *sicut pluvia in vellus descendisti ut salvum faceres genus Humanum*, ktorey to Niebieskiey rosy z wielkim prágnieniem Swięći oczekiwáli Oycowie wołáiąc *Rorate Cœli desuper & nubes pluant iustum, aperiatur terra & germinet Salvatorem*. Iákoż iák tylko tá niezwiędła *de radice Jesse* zákwitłá Roszczká, ták nam się záraz złote otworzyło pole, pewną przyszłey plenney y żyżney krescencyi czyniąc nádźieię *Terra dabit fructum in tempore suo* y iáko fiołká *prima nuntia veris*, ztąd się názywa że przez mrozy odártey mátce źiemi, kwitnącą wraca flore; ták ten kwiatek Nazáreyski *Flos Nazarænus* przy pierwszym swoim ná świát wyiśćiu pożądáne nam ogłosił láto, złote przywroćił żniwo; że przy odzyskáney przez niego łásce poświęcáiącey; pożyteczną bárdzo Chrztu Swiętego skropięni wodą, obfite doyrzáłych cnot y heroicznych zasług możemy czynić owoce, y nieśmiertelne chwały wieczney zbieráć żniwo. Atoli iednák dla w korzenioney w nas pierworodnego grzechu niepłodnośći, nie máłey trzebá przyłożyć pracy y stárania kto się tym złotym szczęśliwey wiecznośći chcę ćieszyć żniwem; nietrzebá zálegáć polá; leniwe ręce opuśćiwszy, żyćie prowádząc, ále przy posiłkuiącey Páná BOGA nászego łásce, wiele trzebá w żyćiu prácowáć, ćwicząc się w cnotách świętych, w doyrzáłych świętey pokuty owocách, *Non dormientibus provenit Regnum Cœlorum sed in mandatis DEI laborantibus atq; vigilantibus*: nie trzebá w gnusnośći zásypiáć stáráiącemu się o Niebo, bo niespoczywáiącym ále czuiącym y prácuiącym przyobiecány niezwiędły złotego żniwá w szczęśliwey wiecznośći wieniec. Iáko do tego záchęca invitatorium Kwádrágezymálne *Non sit vobis vanum mane surgere ante lucem quia promisit Dominus coronam vigilantibus*. Doyrzał tey ták ćięszkiey pracy stáráiących się o nieśmiertelne chwały wieczney żniwo, Psálmistá Páński, gdy ich prace y stáránie ták opisuie. *Euntes ibant & flebant mittentes semina sua* Idąc y popłákuiąc sobie rzucáli nasienia swoie, z utrudzeniem y z płáczem szukáiąc pożytku pracy swoiey. Iákoż pewnie oschnie ná nádźiei, kto w rozwiozłym

Brevi Rô. in fest. Circumci Dñi.

Isaiæ 45. ℣. 8.

Psal. 66. ℣. 7.

S. Leo Ser. 1. in Solem Epith.

Ps. 125.

 ży-

życiu, piiąc nieprawość iák wodę *bibunt iniquitatem ſicut aquam* y iedney, ná oſchłą y ſpiekłą w złych nałogách ſercá ſwoiego rolą, nigdy pokutney ſerdecznego żalu nie wypuśći łeżki. Niemoże ſię do tych czas chłodzącey doprośić wody kropelki, ow w wſzelkie roſkoſzy opływáiący bogacz, áby ſpa-
Luce 16. lony piekielnym upałem mogł ochłodźić ięzyk. *Pater Abraham miſerere mei, mitte Lazarum ut intingat extremum digiti, & mittat in linguam meam, quia crucior in hac flamma*: ktorego nie ſłuſzną ták uſpokaia pretenſyą ſłońce doktorow S. Auguſtyn *O! Dives quâ fronte quæris guttam, qui noluisti porrigere micam*: Wielka śmiáłość, śmiała zuchwáłość tego ſię dopominać po śmierći, czego ſię w życiu żałowáło. Nie może ſię tedy złotego w chwale wieczney ſpodźiewać żniwá, kto w życiu łez ſerdecznych ná ſkropienie ſumnienia ſwego roli żáłował *E. untes ibant & flebant mittentes ſemina ſua* Płácząc ſiew ſwoy odpráwuią, ktorzy idąc drogą przykazań Boſkich, á lękáiąc ſię ſkrytych y nie doścignłych Sądow Páná BOGA, y naymnieyſze ſwoie opłákuiąc niedoſkonáłości, rzucáią nafienia ſwoię czy-
S. Dion. Carth. hic in Pſal. niąc dobre uczynki, y godne owoce Swiętey pokuty. *Euntes electi DEI per viam mandatorum Altiſſimi, & flebant pro indulgentia ſuæ culpæ, pro timore iudicii & gehennæ, mittentes ſemina ſua; id eſt opera meritoria facientes.* Ktore to dobre uczynki ſłuſznie ſię wybornym nafieniem názwáć mogą, bo iáko z nafienia dobrego ſtokrotny bywa pożytek, ták z dobrych y miłoſiernych uczynkow, rodźi ſię złote nieśmiertelney chwały żniwo. *Quæ opera dicta ſunt ſemina: Quoniam ſicut ex ſemine naſcitur fructus, ita ex operibus bonis, oritur fructus vitæ æternæ, infuſio conſolationis Divinæ.* Upewnia záraz o tym ſtokrotnym pożytku, y złotą ćieſzy kreſcencyą tenże Pſalmograf Páński *Venientes autem, venient cum exultatione, portantes manipulos ſuos.* Powracáiąc z tego tu śmiertelności y pracy ćiężkiey polá, powrocą z rádośćią nioſąc plonne żniwá ſwoiego ſnopy, iáko to obiáśnia tenże Swięty Doktor: *Venientes autem in reſurrectione, venient cum lætitia, & ſecura conſcientia, portantes manipulos ſuos: id eſt opera virtuoſa, quæ collegerant. Opera enim illorum ſequuntur eos*: Przyidą záś ná powſzechne Zmartwychwſtánie z weſołośćią, to ieſt: z weſołym y beſpiecznym ſumnieniem, nioſąc ſnopki ſwoię, to ieſt: dobre uczynki,

doy-

doyrzáłe Cnot Swiętych y heroicznych ákcyi owoce; ktore to podług náuki Ianá Sw. Apoſtołá złe álbo dobre, ná tám ten świát człowieká konwojuią. *Opera enim illorum ſequuntur illos.* Apoc. 14. Trzebá nie raz zápłákáć w tym źiemſkim życia doczeſnego polu, y wiele niepogodnych chwili wytrzymáć przykrośći, żeby nam potym ſprzyiáiące południowym ſzczęśćiem dniá wiekuiſtego, záiáśniáło ſłońce; Trzebá w życiu tym doczeſnym wyborne Cnot Swiętych, y wſzelkich Chrześćiáńſkich dobrych uczynkow źiárná záſiewáć, ná uprawioney ſerdeczną BOGA miłośćią życia śmiertelnego roli; onęż rzęſiſtemi częſto, łez pokutnych ſkrapiáiąc łzámi, czyniąc godne Swiętey pokuty owoce, *dignos pœnitentiæ fructus*; ábyśmy złote nieśmiertelney chwały, z poćiechą náſzą wieczną, zbieráli żniwo. Gdyż nas tak finálnie upewnia tenże Pſálmiſtá Páńſki: *Qui ſeminant in lachrymis in exultatione metent.* Ktorzy płácząc ſiew ſwoy odpráwuią, ći z rádośćią plonne y zyzne zbierać będą żniwo, ktore to zdánie Pſálmiſty ták obiáśnia ten że Sw. Dyonizy Kartuz. *Qui ſeminant in lachrymis id eſt: Qui modo in luctu pœnitentiæ ſe exercent, qui temporales delectationes contemnunt, & corde contrito & humiliato DEO miniſtrant, iſti in exultatione metent, bona gratiæ in præſenti, & fructum gloriæ in futuro.* S. Dyoni. Carth. hoc in pſal. Oto mowi ktorzy płácząc ſieią, to ieſt: ktorzy ſię teraz pokutnym w życiu záleważą płáczem, ktorzy świeckiemi y doczeſnemi gárdzą ućiechámi, ſercem ſkruſzonym y upokorzonym BOGU ſámemu ſłużą; Ci z wielką ſwoią poćiechą zbierać będą, tu ieſzcze w życiu złote, łaſk obfitych y dárow Niebieſkich żniwo, y nieśmiertelney owoc chwały wiekuiſtey w przyſzłym czáſie odbierą *& fructum gloriæ in futuro.* O! záprawdę złote y pożądáne żniwo, ktore y w życiu ieſzcze pomyślne zbierać każe poćiechy, y nieśmiertelną ná żywot wieczny záchowuie kreſcencyą. O! pożądáne chwały Niebieſkiey láto, gdźie iuż bez wſzelkiey odmiennych Płánet álterácyi ſámo záwſze południe wſzelkich poćiech pełne iáśnieć, y przyświecáć będźie. *Bene Regnũ DEI æſtati comparatur, quia tunc mœroris noſtri nebulæ tranſeunt, cum vitæ dies æterni ſolis claritate fulgeſcunt.* S. Gregor. Dobrze bárdzo Kroleſtwo Niebieſkie do podobnego y miłego przy rownywa ſię látá, bo w ten czas iuż poſępne żalow náſzych chmury przeydą, kiedy dni życia wiecznego ſłońcá nieſtwo-

rzonego iáſnością záiáśnieią. Dobra tedy nádźieiá ná fundámencie dobrego y cnotliwego życia, że iuż przyſzło to pożądáne y zbáwienne wſzelkich poćiech láto, po zákończoney pochmurney życia doczeſnego chwili. W. IMC Páni E. LEONORZE z OLSZOWSKICH IWANSKIEY STOLNIKOWY Piotrkowſkiey, ktora po odpráwionym życia doczeſnego przednowku, iuż teraz (w BOGU nádźieiá) złote chwały wieczney przed BOGIEM zbiera żniwo, z doyrzáłych cnot z ſzácownych zaſług; ktore iáko naywybornieyſze ziárná w życiu ſwoim pilnie zbieráłá. Odpráwiłá doſyć chwalebnie tę doczeſną życia ſwoiego podroż, w ktorey poſtępuiąc ubitym do wſzelkich honorow y godnośći herbowną I. WW. IWANSKICH PODKOWĄ torem, y bynaymniey z drogi przykazań Boſkich niewykraczáiąc, á czwicząc ſię w wſzelkiey doſkonáłośći Chrześćiáńſkiey, czyniąc godne owoce Swiętey pokuty, y ſkruſzonym á unizonym ſercem ſłużąc od młodośći ſwoiey BOGU y Stworcy ſwemu, dobry bárdzo y pożyteczny w życiu ſwoim zoſtáwiłá zaſiewek, z ktorego iuż teraz *fructum gloriæ*, pożytek chwały Niebieſkiey (*ut piè credendum*) odbiera. Przeświętney záś ſwoiey Parentelii, ná zaſzczyt ſławy nieśmiertelney zoſtáwuie *bona gratiæ in præſenti* Páńſkie przymioty, heroiczne dźiełá, chwalebne życia Chrześćiáńſkiego poſtępki, ktore ią żywą ieſzcze y nieśmiertelną w ſławie ſwoiey potomnym zoſtáwuią wiekom. Ták dálece że zmárłá w BOGU W. IMC. Páni STOLNIKOWA Piotrkowſka martwym iuż y nie żywym może mowić ięzykiem, co niegdyś Scypio Rzymſki *inter mortuos liber* w śmiertelnych mdłośćiach ledwie żywy wolnym wymawiał głoſem *non morior, quia famam in qua vixi relinquo.* Nie umieram, żyć będę nieśmiertelnym, bo ſławę w ktorey żyłem potomnym zoſtáwuie wiekom, *quia famam in qua vixi relinquo.* Nic ták w wieczney pámięći konſerwować nie może, tylko ſámá cnotá *ſola poteſt homines felices reddere virtus. Huic é cunctis non libithina nocet* ſámá cnotá ták wielce ſzczęśliwym czyni człowieká, że go w życiu nieśmiertelnym, w pámięći wieczným zoſtáwuie. *Viuunt & æternis implent ſua nomina faſtis.* Doyrzáłe cnoty, ſzácowne zaſługi, świętobliwe życie, y po zákończoney życia doczeſnego chwili złote ieſzcze y plonne

Ioan. aud.

Neotericus

chwa-

chwały wieczney przed BOGIEM, sławy nieśmiertelney przed ludźmi żniwo zbierać każe *nunquam stygias fertur ad umbras inclita virtus* kwitnąca záwsze cnotá áni zá natárczywym wielkiego źiemskiey florencyi zdźiercy Listopadá, z swoiey nie opada ozdoby, nie tráći kándoru. Zbáwienną, ále y niemniey heroiczną rezolucyą Krystyny Krolowy Szwedzkiey że dla przyięćia Wiáry Swiętey ábdykowáłá Koronie, dobrze bárdzo symboliczne wyráźiło pioro, nád opádłą lilią bez liśćia stoiącą, te pisząc inskrypcyą *Adhuc in stipite regnat.* Iáwna tá Apodosis chwalebnego życia, doyrzáłych cnot, y szácownych zasług S. P. W. IMC Páni ELEONORY z OLSZOWSKICH IWANSKIEY STOLNIKOWY Piotrkowskiey ktorey lubo zazdrosne fatum kwitnące życia obostrzoną nie uchronnym Boskich wyrokow statutem *statutum est omnibus hominibus mori* kosą obćieło listki, przećież ieszcze *in stipite regnat.* Zyie w godnych sukcessorách, żyie w kwitnącey y w obszerne honorow pole rozkrzewiáiącey się Przeświętney swoiey Párentelii; żyie w sámym świątobliwym życiu, ktorego wyborne doyrzáłych cnot, y chwalebnych ákcyi swoich źiárno śmiertelności potrząsnąwszy prochem, iuż niby obumárłe stokrotny iednák złotey krescencyi przynosi pożytek chwały wieczney przed BOGIEM, sławy nieśmiertelney przed ludźmi, *nisi granum frumenti cadens in terram mortuum fuerit, multum fructum affert.* Nie ták ieszcze o ten grobowy kámień záwádźiwszy, stępiáły I. WW. OLSZOWSKICH kosy, áby iuż więcey złotego drogich zasług swoich nie miáły kosić żniwá. Nie ták cmętarzową záwálona mogiłą, rodowitą I. WW. IWANSKICH utorowána podkową drogá, áby iuż do gornego dálszych honorow y godności Kápitolium nie było przystępu; bo tá iest kwitnącey cnoty własność, záwsze się pomyślnym ták w życiu doczesnym, iáko y wiecznym ćieszyć szczęśćiem *Laus est virtutis prosperitate frui.* Obaczmy tedy nayprzod z iaką usilnością, iák wielkim stárániem stáráłá się w życiu S. P. W. IMC Páni STOLNIKOWA oto złote chwały wieczney przed BOGIEM żniwo, ktora pomniąc ná wieczne nieśmiertelney duszy czásy; áby y naymnieyszego nigdy nieznáłá niedostátku, z wysokim urodzeniem, wysoką y doskonáłą łączyłá pobożność, z złotym wszelkich honorow

Seneca.

Ioan. 12.

Okolski.

y ſzácownych ſwoich u ludźi zaſług żniwem, nád drogie złotá kruſzce ſzácownieyſzą doyrzáłych cnot y chwalebnych ákcyi ſwoich zbieráłá krefcencyą.

Wiedźiáłá dobrze tá Pobożna Páni, że nie wielki profit mieć wyſokie urodzenie, doſtátnią fortunę, pierwſzymi ćieſzyć ſię honorámi, nienáwiele ſię przyda świát cáły ſobie zdewinkować. *Quid prodeſt homini ſi mundum uniuerſum lucretur animæ vero ſuæ detrimentum patiatur* Ieżeli po wyſokim urodzeniu w wiecznym poniżeniu, po bogátey fortúnie w wieczney nędzy, po honorách, y publiczney eſtymácyi, w wieczney konfuzyi, nieſławie y wzgárdźie u wſzyſtkich zoſtawáć trzebá będźie. *Et erunt poſt hæc decidentes ſine honore & in contumelia.* Więc o rowne y Páńſkiey godności ſwoiey podobne ſtáráłá ſię duchowne pożytki, zbieráiąc z uſilnością iák naydeliká-tnieyſze owoce, doyrzáłe cnoty, chwalebne Chrześćiáńſkie uczynki, áby z nich w Swiętey wieczności złote chwały wieczney przed BOGIEM zbieráłá żniwo, ćieſząc ſię iáko oſtátnim końcem ſwoim widzeniem y zażywániem BOGA. Ten bowiem ieſt koniec y pożytek dobrych uczynkow *Bona opera quæ homo facit in hac vita dicuntur fructus. Ratio: quia principale & finale quod homo expectat de arbore, eſt fructus* Ná ſtáteczney y nigdy nieochybiáiącey Wierze Swiętey, iáko ná nayurodźiwſzey niwie, wyborne bárdzo y doſkonáłe rozlicznych cnot, dobrych Chrześćiáńſkich uczynkow záſiewáłá źiárná; Wiárá prawdźiwa y ſtáteczna iáko ieſt fundámentem innych cnot, bo podług Doktorá narodow *ſine fide impoſſibile eſt placere DEO*: ták też, tá żywa y prawdźiwa Wiárá gruntowáłá w niey Páńſko-Chrześćiáńſkie życie, y liczne cnoty. Bo nayprzod Wiárá ieſt fundámentem nádźiei, *Fides ſperandarum ſubſtantia rerum* Ieſt fundámentem Boiáźni Boſkiey, bo wierząc że BOG ieſt ſprawiedliwy, ieſt oddawcą káżdemu wedle zaſług iego dobrym y cnotliwym w Niebie, złym y bez pokuty zchodzącym w piekle, niepodobna: y w dobroći iego niemieć nádźiei, y nie lękáć ſię ſurowey ſprawiedliwośći; ze záś wſzyſtká doſkonáłośći Chrześćiáńſkiey treść ná tym záwiſſá, ſtrzedz ſię co ieſt złego, czynić co ieſt dobrego *Diverte a malo & fac bonum.* Zápewne Wiárá gruntuiąc w nas nádźieię zapłáty zá dobre y cnotliwe życie, gruntuiąc boiáźń

Math. 16.

Sap. 4.

S. Vinc. F. ſerm de S. Lauren.

ad Hab. 11.

Ibidem

Pſal. 33.

ka-

karánia zá złe życie,iuż tym ſámym fundámentem ieſt wſzelkiey doſkonáłości Chrześćiáńſkiey, bo tym ſámym gruntuie w nas pilność o dobre y cnotliwe życie, y pilne ſtrzeżenie ſię grzechu káżdego. Z tych záś naywybornieyſzych źiarn, naydoſkonáłſzy y naypotrzebnieyſzy, niepochybnie wyraſta owoc,miłość BOGA ſerdeczna *Maior autem horum eſt charitas* 1. ad Corint. 13. Bo kto mocno wierzy y wyznáie że BOG ieſt nieſkończone dobro wſzelkiego kochánia godne, ſzczyra dobroć, y máiąc w tey ták wielkiey dobroći gruntowną ufność, á lękáiąc ſię też ſynowſką boiáźńią, áby w czym tey ták wielkiey dobroći nieobráźić, niepodobno: áby ſię gorącą ku BOGU, y Stworcy ſwemu nie zápalał miłośćią.

Doznáłá ná ſobie tych wſzyſtkich zbáwiennych pożytkow S. P. zmárła W. IMC Páni STOLNIKOWA ktora w dobrey y w niwczym nienáruſzoney ufundowána wierze, o godności, wſzechmocności, y dobroći iego Boſkiey, w nim też ſámym wſzyſtkę ſwoię pokładáłá nádźieię, w wſzelkich przećiwnośćiách y naycięższych umartwieniách, do woli ſię iego Boſkiey ſtoſuiąc, nim ſię tylko ſámym iáko naywiękſzym dobrem ſwoim ćieſzyłá; Oto ſię iedynie ſtáráłá, áby większą co raz á większą w znoſzeniu wſzelkich przećiwności ſwoię ku BOGU oświadczyłá miłość; Iáko to ſwoie ſerdeczne prágnienie, powierzchownemi pełnemi miłości oświadczáłá znákámi,to przez owe uſtáwiczne y długie, á przytym gorące modlitwy, nabożeńſtwá, ſłuchánia z przykładnym obyczáiem Mſzow Swiętych, to przez częſte y nabożne kommunie, to przez pilne záchowánie poſtánowionych od Kośćioła Bożego poſtow, iáko też y przez wiele innych dobrowolnych ćiáłá ſwego umartwienia.

Oświadczáłá prawdźiwą ſwoię ku BOGU miłość, przez miłośćiwe nád ubogich niedoſtátkiem politowánie, onym hoyne y dobroczynne rozdáiąc iáłmużny, y wſzyſtkie inne máćierzyńſkim áffektem opátruiąc potrzeby. Tákowe tedy zbieráiąc w życiu cnot Swiętych delikátne owoce, y wyborne źiárná pewny y nieomylny Chrześćiáńſki prognoſtyk, że iey nie ominęło ſzczęśliwe ono y pożądáne chwały wieczney przed BOGIEM żniwo.

Wſzákże zda ſię o tym upewniáć ſam Duch Przenayświęt-

Eccl. 20. ſzy *Qui operatur terram inaltabit aceruum frugum, & qui operatur iuſtitiam ipſe exaltabitur*, kto uprawia rolą, wyſokie zboż wynieſie brogi; á kto czyni ſprawiedliwość podwyżſzony będźie, ktore ſłowá Duchá Páńſkiego ták obiáśnia poważny piſmá Bożego Kommentator *Cornelius à lapide*: *Sicut agricola ſtrenuè colens terram, magnam colligit meſſem altumq; frugum aceruum attollit; ſic qui excolit animam ſuam per opera iuſta virtutum, magnum colliget meritorum & gloriæ aceruum & cumulum, per quem & apud DEUM, & apud homines exaltabitur.* Właśnie do mego zdánia mowi pomieniony Author: Iáko prácowity oracz ſkrzętnie uprawuiąc źiemie, żyzne y plonne zbiera żniwo, y wyſokie wybornych zboż ſtáwia brogi; ták kto duſzę ſwoię uprawuie przez uczynki ſprawiedliwe, cnot Swiętych; wielkie zaſług y chwały wieczney zbierze brogi, y kupy, z ktorych y przed BOGIEM, y przed ludźmi wyſławiony, y wywyżſzony będźie.

Corn. à lap Comment in Eccl.

A że ták niewinną duſzę ſwoię, delikátne ſumnienie, uprawiáłá w żyćiu S. P. W. IMC Páni STOLNIKOWA czwicząc ſię uſtáwicznośćią w doyrzáłych cnotách, w świątobliwych y ſprawiedliwych uczynkách, w BOGU nádźieiá że iuż po zákończoney doczeſnego żyćia chwili, zbiera złote chwały wieczney przed BOGIEM, ſławy nieśmiertelney przed ludźmi żniwo! *Per quem apud DEUM & apud homines exaltabitur.* Dużo zubożáłá w doſtátki doſtátnia w cnoty, ſławna w pobożnośći Ruth, iuż práwie oſtátnią goniłá, gdy pozoſtáłe od żeńcow zbieráłá kłoſki. *Et colligebat ſpicas poſt terga metentium.* A przećie ſławá iey iáko buyne żniwo po cáłey Judzkiey źiemi gęſto ſię rozkrzewiłá *Velox apud cunctos fama percrebuit.* Ták dálece że też dla wielkiego ſwey pobożnośći zálecenia, doſtátniemu Booz w małżeńſtwo dána, drogi bárdzo krwie ſwoiey płod świátu wydáłá; złoty kłos, wyborne wybornych źiárno *frumentum Electorum* Zbáwićielá świátá, ktory ſię z pozoſtáłego iey urodźił naſienia, iáko to porządnie wywodźi w Kſiędze rodzáiu Chronologiſtá Páński Sw. Máteuſz, *Booz autem genuit Obed de Ruth.* Nic to że uboga Ruth ćięſzki przednowek ćierpi, że po żniwie poſpolitym zgubione niby wynáyduie y zbiera kłoſki, *quæ fugerunt manus metentium* kiedy rozliczne cnoty, chwalebne przymioty, iáko kwitnące w po-

Ruth. 2.

Matt. 1.

śrzod

śrzod látá lilie cáłe okrywáią polá, ktorych ozdobę y piękność w głęboką brać każe konsyderácyą Máteuſz Swięty *Considerate lilia agri quomodo creſcunt* Matt. 6. Te ſą prawdźiwe doſtátki y bogáctwá náſze, ktore nas BOGU y ludźiom, Niebu y świátu zálecáią, y ſławę náſzę nieśmiertelną głoſzą *Veræ ergo divitiæ non opes ſunt ſed virtutes: quas ſecum conſcientia portat ut in perpetuum dives fiat* S. Bernard De adv. Dni ſer. 4. zánic złote Cerery kłoſy, zánic złote Heſperyiſkich y Peſtáńſkich ogrodow fruktá, gdźie ſię plonne doyrzáłych cnot heroicznych ákcyi, świątobliwego życia rodźi żniwo; Tákowy urodzay nayurodźiwſze y naypięknieyſze Sálomonowe celuie ozdoby, *Nec ſic Salomon in omni gloria ſua coopertus eſt* Bo ſtáteczna w utrapieniu ćierpliwość, naywiękſzą u Niebá czyni oſtentece, iáśnieiąca niewinnośći kándorem cnotá, to poważna u Niebá inweſtyturá, ktora że w niepráwośći náłogách zmieniłá bárwę, w liberyą życia ná wſzyſtko złe ná Sálomonie, iuż go y Niebieſkie nie reſpektuią dwory *Nec ſic Salomon coopertus eſt*, zánic doſtáteczne bogáctwá, Páńſkie ſkárby, zánic złote Krezuſá przy pomyślnych ſukceſſách czáſy, ieżeli ná złote cnot Swiętych, chwalebnych y dobrych uczynkow żniwo nieurodzay: Ieżeli ná nie grzechowa pádłá zarázá, probuie tey prawdy lepiey niż ná lidyiſkim kámieniu Złotouſtny Chryzoſtom *Quid prodeſt homini? ſi pecunias poſſideat, virtutem vero non poſſideat? villam inquit fertilem habeo: Quid eſt hoc? ad animam fertilem non habes.* S. Chryſo. Hom. 6. Tract. in terra mov. Niewiele mieć będźieſz pożytku doſtátni y máiętny domatorze chociaż ná zyzney roli, złote práwie zbieraż kreſcencyi kłoſy, ieżeli ſerdeczna duſzy twoiey rola odłogiem bez pożytku cnot Swiętych leży. Nie ma ſię czym poſzczyćić, że ſię kto w doczeſne tylko źiemſkich poćiech, y obfituiących fortun prowiduie żniwo, że ſobie wſzelkiey bez reſpektu ná BOGA y zbáwienie duſzy, wyuzdáną ná wſzyſtko złe licencyą pozwala ſwywoli, z owymi roſpuſtnymi u mędrcá Páńſkiego ſwywolnikámi *Fruamur bonis quæ ſunt, nullum ſit pratum quod non per tranſeat luxuria noſtra.* Sap. 2. Bo tákowe bogáctwá y doſtátki, żadnego przed BOGIEM nie przynoſzą pożytku, y owſzem w wieczne zápomnienie (iáko niegodne pámięći) ná zgubne idą imię. Iáko tego ſámi ná ſobie doználi tákowi *Nomen noſtrum oblivionem accipiet, & nemo memoriam habebit operum noſtro.* Ibidem.

ſtrorum A zátym żeby ile wyżſze ſtany żyły po chrześćiáńſku z zbáwiennym duſzy ſwoiey pożytkiem więcey ſię ſtáráć powinny, zbierać pozoſtáłe z dobrych y chwalebnych Swiętych ludźi przykładow, cnot Swiętych wielkich przed BOGIEM zaſług kłoſy, doyrzáłe chwalebnego y doſkonáłego żyćia owoce, *Fructus Sanctorum ſunt opera eorum* niżeli doczeſnego przemiiáiącey fortuny upátrywáć zyſku, áby ták ſobie żniwo chwały przed BOGIEM y żniwo ſławy nieśmiertelney przed ludźmi zebráli.

S. Iſido.

Miáłá doſyć obſzerne w wſzelkie honory, y godnośći obfituiące pole S. P. W. IMC P. ELEONORA z OLSZOWSKICH IWANSKA STOLNIKOWA Piotrkowſka, ná ktorym od wiekow Oyczyſte I. WW. OLSZOWSKICH Koſy, to zwyćięſkie laury męſtwem y odwagą, to Senatorſkie purpury, wielkiemi w Oyczyźnie zaſługámi, to Márſzałkowſkie laſki, Urzędnicze tytuły, wielkiemi y wyſokiemi ſwemi Sentymentámi ná zaſzczyt nieśmiertelny koſiły y zágarniáły. Iednák że temi ſię nie kontentuiąc W. IMC Páni STOLNIKOWA idąc torem ták godnych y ſławnych Antenatow ſwoich, nowe dla ſiebie doyrzáłych cnot, heroicznych Akcyi, iáko pobożna Ruth zbieráłá kłoſy, ktore oná árcyroſtropnie, árcymądrze chrześćiáńſką induſtryą, dla większey ſwoiey przed BOGIEM zaſługi, oczu ludzkich unikáiąc dowćipnie ukrywáłá. Wſzákże doſkonáła cnotá nie rádá ſię oczom ludzkim prezentuie; Skárbić ná Niebo dobremi uczynkámi przykazał Chryſtus *Theſaurizate vobis theſauros in Cælo*, ále chwalebne dźiełá, zbáwienne zaſługi máią być u nas iáko ukryte ſkárby, iáko wynaleźcá ſkárbow czyni, *Quem qui invenit abſcondit*, Prac zbáwiennych, cnot náſzych nietrzebá otrębywáć *Dum facis elemoſinam, noli tuba canere.* Gdy co dobrego y chwalebnego czyniſz, trzebá bydź dobrym Chrześćiáninem á nie trębáczem. Zákwitłá Aáronowá rozſzczká drogo perłowym kwiátem *turgentibus gemmis flores eruperant*, choć pośrzod cieinney nocy, w kąćiku Swiątyni Páńſkiey, doſyć świątobliwośći ná prezencie przed ſámym BOGIEM, ná ktorą Boſkie tylko á nie ludzkie pátrzy oko. Táką ſkrytośćią dobrych uczynkow kontentowáłá ſámego BOGA W. IMC Páni STOLNIKOWA *Fecit quod rectum erat in conſpectu Domini* Siłá

Matt. 6.

Matt. 5.

Num. 17.

do-

dobrego czyniłá, wiele zbáwiennych uczynkow miáłá, świá-
tu utáionych, BOGU, y Niebu wiádomych, chroniłá się pre-
zentu cnot swoich, z dobremi uczynkámi, ná publikę nie wy-
ieżdżáłá, czyniłá dobrze prywatnym indygentow potrzebom,
nie dla ápplauzow prożney chwały, nie dla pretensyi docze-
sney dźięki *Diem hominis non desiderauit* dniá ludzkiego nie
prágnęłá áby w oczách ludzkich z swoiemi doskonáłośćiámi
iáśniáłá, dosyć że BOG widźiał y wiedźiał ktory przenika
wszystkie skrytośći serc ludzkich, w utáionych zbáwiennych
dźiełách, świátu y oczom ludzkim utáiona dźielność, przy
skrytey dobroczynney ręce Páńskiey ukryta cnot heroicznych
doskonáłość. A gdy mam iuż prawdę mowić, zbieráiąc to zło-
te chwały wieczney przed BOGIEM S. P. W. IMC Páni
STOLNIKOWA żniwo. Prezentowáłá się być Pánią bez
cudzego zubożęnia, Jáśnie Wielmożna, Wielmożna bez cu-
dzego zaćmienia, Dámá nayzacznieyszym rowna, przy wy-
sokich honorách, wszystkim nayuniżeńsza, w stroiách bez ża-
dney modney wymysłow białogłowskich pompy, w ktorey
świátowe ápparencye, skárby y dostátki Páńskie bez áffektu,
świátowe swobody bez gustu, mowy bez cudzey uszczerbku
sławy, dobre uczynki bez prożney chwały, w stanie Małżeń-
skim (rownego chybá w świećie między Małżeństwem szukáć
sprzyiáiącego sercá przykładu) iáká byłá prawdźiwey miłości
wzáiemność; iák státeczna, y niesprzykrzona przez lat pięć-
dźieśiąt y trzy miłość; osobliwsza tá iest szczęśliwość, nowa
raritas. *Est nova felicitas, est coniugium speciale, quando manet* S. Chrysol.
in duobus mens una, una sanctitas. Iest to nowe szczęśćie oso-
bliwsze y przykładne wielom małżeństwo, kiedy w obudwu
iedná myśl, iedná świątobliwość znáyduie się *Erunt duo in*
carne una, tu myśl iedná, serce iedno, miłość wzáiemna,
prawdźiwa y státeczna; iedná dusza wielką miłość we dwoch
lokowáłá ciáłách, iedná wola bez naymnieyszey kontrádykcyi,
iedná y rowna záwsze do dobrego inklinácya; *Constabat in* S. Chrysol.
mente, quod distabat in sexu, ac virtus reddebat pares, impares
quos dederat natura w tákowey zgodney żyiąc spokoynie W.
IMC Páni STOLNIKOWA poprzysiężoney małżeńskiey
miłośći, zgodne, y godnośći Imienia swoiego bárdzo po-
dobne zostáwiłá fruktá, w ktorych iuż się znácznie wydáie do-

sko-

skonáła subtelnego dowćipu z poważnym rozsądkiem złączonego biegłość; piękna ápplikácya do skárbienia sobie publiczney estymácyi, y wszystkich godnych, y páńskich W. Mátki przymiotow, niepłonne nádźieie, żywy doyrzáłych y Páńsko-chrześćiáńskich cnot ábrys w WW. Corách LUDOWICE zIWANSKICH KICINSKIEY STAROSCINY KOTULNICKIEY, y IOANNIE KONOPNICKIEY PODCZASZYNY ZYTOMIERSKIEY tak, że z godney edukácyi; y Mátćierzyńską pobożność, y Oycowską godność iák z naydoskonálszego portretu rozeznać każdy może *Sic Matrem mixta similitudine pingit; ut in uno corpore utrumq; agnoscas.* Ták piękna modestya wdźięczne moderuie obyczáie, że w nich cáłey I. W. W. Fámilii znáczny honor iedná. *Sic suavis est: ut honor sit omnium propinquorum.* Tákie tedy máiąc S. P. W. IMC. STOLNIKOWA życia Chrześćiáńskiego cnoty y Páńskich przymiotow własności, prawdźiwie złote żniwo chwały wieczney przed BOGIEM, sławy nieśmiertelney przed ludźmi zbieráłá. Wszystko przenikáiącym Boskim okiem swoim doyrzał tám gdźieś BOG wszechmogący doyrzáłego iuż y plonnego żniwá, więc go czym prędzey Prorokowi swemu Joelowi do Niebieskich brogow zbierać każe. *Mittite falces, quoniam maturavit messis, venite & descendite quia plenum est torcular & exuberant torcularia eius* zákładaycie kosy bo iuż doyrzáłe żniwo, podźćie y zbieraycie, bo pełne są kłosy iego, y bárdzo obfituiące, *quia plenum est torcular & exuberant torcularia eius.* Uważćiesz Pánstwo moie że doyrzáłość lat sędźiwych á bárdźiey doyrzáłość doskonáłey w ludźiách cnoty, dźiwnie Boskie delektuią oko; y nieták upewniam zawisne źiemi Niebo wykwitáiącey dopiero zazdrości florencyi, iáko bárdźiey fruktyfikuiących swiątobliwym życiem, wraz doyrzáłych á nieopádłych z záwártego w sobie źiárná kłosow, w większym u BOGA respekćie, kwitnący w látá, ále doyrzáły w cnoty, bo więcey cnot y doskonáłych obyczáiow, niżeli lat máiący Askaniusz, ktoremu Rzymski státystá, tę dawał pochwałę, *ante annos animumq; gerens curamq; virilem* niżeli zástárzáły w złych obyczáiách *Veteranus; meliores bonæ indolis adolescentes inveterati dierum malorum*, przyznáie S. Klárewálleński Opát. Niewielka poćiechá że kto sobie setne liczy látá, sędźiwą ćieszy się

S. Hiero.

Ioel. 3. c.

Maronus.

S. Bernar.

siwi-

śiwizną, ieżeli cnota, kándor niewinnośći ſtráćiwſzy uſchłá, y żadnego w doſkonáłośći życia nie każe ſię więcey ſpodźiewáć pożytku. Ale to oſobliwſza dla Niebá konſolácya, przy licznych ſędźiwych látách, licznieyſze też y poważnieyſze w ſwey doſkonáłośći liczyć cnoty. To mi to cnotá prawdźiwie doſkonáła, w doyrzáłym wieku, á nigdy niezwiędłym przed BOGIEM kwitnąć kándorem. Przyznáie tákowym látom y czáſom tę pochwałę Sápient Páński *Explevit tempora multa, ideo placita erat DEO anima illius.* Piękne látá chwalebne y pámiętne czáſy, doſkonáłe y świątobliwe áż do końcá życie. *Quanta ſane tempora? non annorum vel dierum ſerie, ſed devotione & inextinguibili ſemper proficiendi deſiderio.* Wielkie záprawde czáſy ſetne wieki, ktore nie dni, nie látá, ále nieuſtánne nabożeńſtwo, uſtáwiczne poſtępku duchownego prágnienie, odmierza y liczy. Pożyteczniejſzy ku źiemi głowkę ſchyláiący á pełny wybornego źiárná kłoſek, niżeli w gorę podnoſząca ſię, á wewnątrz pełna zgnilizny pálmá, *Quaſi palma exaltata ſum.* Upátrzyło ſobie záwiſne tákowych ozdob świátu Niebo, doyrzáłe iuż y plonne żniwo w Przeświętnym I. WW. OLSZOWSKICH Domu S. P. W. IMC Pánią STOLNIKOWĄ Piotrkowſką ktora w doyrzáłym iuż życia ſwoiego wieku bo w ſześćdźieſiątym piątym w doyrzáłſze ieſzcze y doſkonáłſze życia świątobliwego obfitowáłá cnoty, ktora od młodośći lat ſwoich iáko ſię BOGU y ſtworcy ſwemu raz ná chrzćie świętym konſekrowałá, ták w dáłſzym życia przećiągu záwſze ſię z ſámym łączyłá BOGIEM. Iemu ſámemu ták niewinne młodośći látá ſwoiey, iáko też doyrzáłe ſędźiwego wieku żniwo, záwſze ofiárowáłá. Więc oto że do oká y ſercá Boſkiego przypáłá, y ſtáłá ſię ſpoſobna y godna, áby do Niebieſkich przybytkow przenieſiona byłá, z Boſkich wyrokow śmiertelnośći podćięta koſą, żniwo chwały wieczney zbieráć poczyna w Swiętey wieczności. Wſzákże o tym upewnia Prowerbiáliſtá Páński *Seminanti autem iuſtitiam merces fidelis* záſiewáiącemu ſpráwiedliwość ſłuſzna y wierna będźie nadgrodá, to ieſt: iáko obiáśnia uczony Korneliuſz: *Quia verè meſſis & merces reſpondebit ſemini ſuo, Puta? gloria, gratiæ, quies labori, beata æternitas paſſioni temporali: Veritas enim meſſis in eo ſita eſt: ut ſuum ſemen referat & reddat, ſed novum & mul-*

Sap. 5.

S. Bernar.

Prover. 2.

Cornel. in Cap. 2. Proverb.

multiplicatum, żniwo y nadgrodá záwſze ma ſwoie znaſienien korreſpondencyą, rozumiey? łáſce Páná BOGA poświęcáiącey korreſponduie chwałá wiekuiſta, pracy, miły ſpoczynek, doczeſnemu umartwieniu, błogoſłáwiona wieczność. Ten bowiem żniwá być powinien pożytek, áby naſienie ſwoie przynioſło y oddáło ále nowe y rozmnożone. Odbiera tedy (iáko Boſkiey ufáć potrzebá dobroći) ſłuſzną y ſpráwiedliwą nadgrodę pracy żniwá ſwoiego S. P. W. IMC Páni STOLNIKOWA; odbieráłá łáſki Páná BOGA poświęcáiącey (o ktorą ſię w żyćiu wſzelkiemi ſtáráłá ſpoſobámi) proporcyonálną, y przyzwoitą chwały wieczney menſurę; po uſtáwicznych około tego zbáwiennego żniwá pracách, miłego záżywa bez náprzykrzenia odpoczynku, po náprzykrzonych umartwieniách y ćierpliwie znieſionych przykrośćiách, iuż ſię w Swiętey wieczności ſzczęśliwie z BOGIEM ćieſzy. Dopełniłá iuż wymierzoney ſobie od BOGA y Stworcy ſwego lat y żyćia ſwego miárki, ále też dopełniłá *menſuram meritorum* pozwoloney ſobie zaſług liczby. Więc Ią iuż iáko pełną lat y zaſług ręká Boſka do Niebieſkich przenoſi brogow *quoniam maturavit meſſis* iuż ią iáko wyborne y doyrzáłe źiárno między wybráne ſwoie liczy. *Quia completus eſt numerus electorum, ac proinde illi DEUS finem imponere decrevit.* Rozumiem żem iuż pokazał y ogłoſił żniwo chwały przed BOGIEM z doyrzáłych cnot zebráne S. P. W. IMC Páni STOLNIKOWY; ieſzcze mi drugie nieiáko zoſtáie pole w ktorym mi wytknąć należy żniwo ſławy nieśmiertelney z ſzácownych zaſług, z godnego urodzenia, y Páńſkich przymiotow zebráne przed ludźmi. Więc nayprzod w tym upewniam że te wſzyſtkie wyborne doyrzáłych cnot źiárná, delikátne dobrych uczynkow fruktá, ktore złote żniwo chwały przed BOGIEM przynioſły W. IMC Páni STOLNIKOWY, y żniwo ſławy nieśmiertelney przed ludźmi nie pochybnie przynoſzą. Bo iáko dwoiáka w nas ieſt obligácya Boſkiego y ludzkiego práwá, *Diliges Dominum DEUM tuum ex toto corde tuo, & proximum ſicut te ipſum*, ták też tey dwoiákiey obligácyi podwoyna korreſponduie rekompenſá, chwały wieczney przed BOGIEM, ſławy nieśmiertelney y dobrego Imienia przed ludźmi. Więc gdy iuż cokolwiek (nie ták iák by należáło) po-

Rupertus Abbas.

kazałem żniwo chwały wieczney przed BOGIEM zebráne z doyrzáłych cnot S. P. W. IMC Páni STOLNIKOWY; Iuż teraz pokazáć zechcę w drugim źiemskim polu, sławy nieśmiertelney przed ludźmi, ktore niemniey rośnie z szácownych zasług, pięknych tálentow, y páńskich przymiotow, iáko też z godnego y wielkiego urodzenia S.P. W. IMC Páni ELEONORY z OLSZOWSKICH IWANSKIEY. Bo mogę śmiele mowić że Przeświętna I. WW. OLSZOWSKICH Fámilia iest to *seges clypeata virorum* buyne y złote żniwo znákomitych męstwem y odwagą Mężow, wielkich godnośćią Senatorow, wymownych *in omni subsellio* státystow, dźielnych y nieprzełámánych w sile swoiey Boátyrow, ktorych tá záwsze byłá własność po odebráney z nieprzyiaćielá zwyćięskiey pálmie, *in præmium meritorum* nie zwiędłe honorow y godnośći laury herbownemi sobie ścináć y podbiiáć kosámi. Wielkie to y nie przeyrzáne żniwo; ktorego żebym chćiał wszystkie ozdoby, y pożytki świátu Polskiemu fruktyfikuiące wyliczáć, tylebym się ważył co gwiazdy ná Niebie liczyć więc że mi ták wielkość Przeświętney Fámilii iáko też nieudolność moiey w tym poiętności, obszernie rozwodźić ná tey szczupłey kárćie niepozwala, cokolwiek iednák o tym złotym, y plonnym Polá Sármáckiego I. WW. OLSZOWSKICH námięnie żniwie. Naypierwszy tedy I. WW. OLSZOWSKICH Párentelii inkrement swoy bierze początek z Xiążąt Mázowieckich męstwem y odwagą známienitych, *de utraq; Ina* z Xiężniczki Mázowieckiey KATARZYNY idących, ktorych ia ták wysokich y godnych pochwał, iákich ich sławne dźiełá y heroiczne ákcye wyćiągaią sięgáć niechcę, y z śmiertelnych popiołow porusząć bynaymniey niemyślę. Dosyć mi wspomnieć ANDRZEIA OLSZOWSKIEGO z ZOFII z Krzynna DUNINOWNY urodzonego Arcybiskupá Gnieźnińskiego Prymásá Korony Polskiey y W. X. Litewskiego, ktory Referendárskie, y Kánclerskie wiernie y chwalebnie spráwuiąc ministerium, ná Prymácyálney osádzony godności, trzech Polskich ná Krolewskim Máiestaćie Monárchow, KAZIMIERZA, MICHAŁA, y IANA trzećiego osádźił, y Polskiemi Regnantámi świátu cáłemu ogłosił. Niewspominam KONIECPOLSKIEGO z OLSZOWSKIEY

Prymásowskiey Brátonki á Mátki Hetmáńskiey zrodzonego, Pomiiam wielu innych iáko to MICHAŁOW, PROKOPOW, WIKTORYNOW, WACŁAWOW, MARCYANOW, WŁADYSŁAWOW z Herbu Prussidących OLSZOWSKICH, ktorzy to *viri meritis virtutibuſq; pares auream meruère meſſem* ná złote záwsze w Oyczyznie zákrawáli żniwo, herbownemi swemi kosámi. Niech mi się ieszcze godźi wspomnieć bo godnego wspomnienia W. IMCI Páná MARCINA OLSZOWSKIEGO Stároſtę Wieluńskiego godnego Oycá S. P. W. MCI Páni STOLNIKOWY ktory z godnemi głosy, y codźiennemi importuniámi cáłey źiemi uproszony ná funkcyą Deputácką ieszcze przed przyiázdem do Piotrkowá z wielkich cnot y przymiotow uznány, Márszałkiem Trybunału Koronnego ogłoszony. Dosyć mi wspomnieć ZYGMUNTA OLSZOWSKIEGO Podkomorzego Wieluńskiego, ktory *in ſociam vitæ* záślubiwszy sobie MARYANNE DZIAŁYŃSKĄ trzech po sobie godnych zostáwił Sukcessorow, dosyć mi ieszcze wspomnieć LUDOWIKĘ OLSZOWSKĄ ktora w Przeświętny Dom ZAŁUSKICH *Matrimoniali annulo* záślubionych y wielkich w Koronie, zrodźiłá Synow ANDRZEIA ZAŁUSKIEGO Xiążęcia teráźnieyszego Siewierskiego, Biskupá Krákowskiego, Suffrágáná Płockiego, y Referendarzá Koronnego *ſupremo dicatos Numini* Watykanu Sármáckiego godnych y wielkich Práłatow, Rawskiego, y Czerniechowskiego Woiewodow. Dosyć wspomnieć MIKOŁAIA OLSZOWSKIEGO Stároſtę Wieluńskiego *Toga & Sago* świátu Polskiemu znákomitego. Dosyć wspomnieć MIKOŁAIA MYCIELSKIEGO Sędźiego Ziemi Sierádzkiey, y Stárosty Kolskiego, ktory przybrawszy sobie *in ſociam vitæ* TERESSĘ OLSZOWSKĄ zrodzoną z niey ELEONORĘ w Dom KRĘTKOWSKICH zá STANISŁAWA KRĘTKOWSKIEGO wydáną wprowádźił. Niech mi się ieszcze godźi wspomnieć S. P. I. W. IMC Pánią MARYANNĘ z OLSZOWSKICH *primo voto* WĘZYKOWĄ *ſecundo* SZEMBEKOWĄ ŁOWCZYNĄ ŁĘCZYCKĄ ktorey tu tákże śmiertelne spoczywáią zwłoki, Tá godná wielkiego Imięnia Dámá prawdźiwie *auro addit aurum*, gdy się z ták wielkiemi Domámi *con-*

nubi-

nubiali federe złączyłá, ktora czterech godnych y wielkich w Oyczyźnie zasług zostáwiłá Synow WALENTEGO iuż teraz BISKUPA CHEŁMSKIEGO, ktorego dálsze w Kościele BOZYM czekáią Eminencye, PAWŁA, IOZEFA Stároſtę Niżyńskiego WĘZYKOW, y KAIETANA SZEMBEKA do Xiążęcych y Senatorskich Purpur dla wielkich swoich zasług y Páńskich przymiotow sposobnych. Przydáie Honorow augmentu do tego złotego I. WW. OLSZOWSKICH żniwá W. IMC Pan IOZEF SZEMBEK Mieczník Ostrzeszowski, ktory iáko z Imienia swego iest *accrescens* wzrastáiący, ták záwsze do naypierwszych honorow y godnośći Páńskim podrasta ánimuszem. Ale ieszcze *exuberant torcularia* tego złotego I. WW. OLSZOWSKICH żniwá, w pozostáłych godnych y znákomitych Káwálerách w W. IMC Pánie ANTONIM CZESNIKU Parnaskim, y W. IMC Pánie IANIE STAROSCICU Wieluńskim OLSZOWSKICH, kochánych wnukách S. P. W. IMCI Páni STOLNIKOWY z ktorych pierwszy przy osobliwszych y innych niezwyczáynych Páńskich swoich przymiotách, y tálentách iáko *octavum orbis Sarmatici miraculum* u wszystkich w pierwszey iest z podźiwieniem estymácyi. Drugi z Imięnia Gratianus wrodzoną przyiemnośćią, y Páńską swoią grácyą, wszystkich sobie obliguiący sercá, prędko pewnie między pierwszemi powstánie *Maior IOANNES*; słowem mowiąc, nieprzebráne to iest y nieprzeyrzáne okiem I. WW. OLSZOWSKICH żniwo, gdźie *tanta* Xiążęcych Purpur, Senatorskich krzeseł, Ministeryálnych y urzędniczych tytułow *congeries*, w ták wielkich y znákomitych Domách *per nexum sanguinis* rozkrzewiona; iáko to: w I. W. DUNINACH, KONIECPOLSKICH, WOŁUCKICH, DZIAŁYNSKICH, MYCIELSKICH, KRETKOWSKICH, MĘCINSKICH, WĘZYKACH, SZEMBEKACH, TARNAWSKICH &c. &c. Ktore to ták wielkie Domy, y Fámilie *auream metunt fortunam*, złote do tych czas pierwszych honorow y godnośći, wielkiemi dźiełámi swoiemi zbieráią żniwo *exuberant torcularia eius*. Nie sięgam Niebotyczney I. O. I. W. MĘCINSKICH Fámilii z ktorey iáko wyborne źiárno zrodzona S.P. W. IMC Páni STOLNIKOWA Piotrkowska, przedtym

Stárośćianká Wieluńska, bo Dom ten y ſtárożytnośćią Fámilii ieſzcze od Woyćiechá S. idącey, y świątobliwośći augmentem, y niezliczonych zaſług, ozdobą, od pierwſzych záraz Polſki początkow, w Herbownym ſwoim rożkwitłym Poráiu iáśniał záwſze, to w Xiążęce y Senatorſkie Purpury, to w miniſteryálne inſignia, to w Urzędnicze tytuły, krotko mowiąc: Herbowny I. WW. MĘCINSKICH Poray, ták ſię po całym Sármáckim rozkrzewił polu, że go ſámemi tylko záſtąpił, y záſłał tytułámi, dyſtyngwowánymi honorámi, ktoremu iuż ták doſyć iáśnieiącemu większey dodáie ozdoby nád purpury ſzácownieyſza Krew męncześńska W. X. WOYCIECHA MĘCINSKIEGO S. I. Kápłáná dla wiáry Swiętey w Japonii wylana, krew tá niewinna, záwſze *immortalem* MĘCINSKICH *clamat de terra famam*; ieſzcze y teraz *ſpargit odorem meritorum* Przeświętny Poray w W. IMC Pánie WOYCIECHU MĘCINSKIM Stárośćie Wieluńſkim, ktory *Marte & Conſilio maturus* pełne nádźiei wſzyſtkich honorow y godności, iáko też nieśmiertelney ſławy Imienia ſwego zbiera żniwo. *Plenum eſt torcular & exuberant torcularia eius.* Gdy ſię záś ćiekáwym Przeświętney I. WW. IWANSKICH przypátruie Fámilii okiem, widzę że ſię dopiero obſzerne złotego żniwá, ſławy nieśmiertelney przed ludźmi otwiera pole; gdźie doyrzáłe ſzácownych zaſług, heroicznych dźieł, y pełne dobrey nádźiei kłoſy *in augem honorum excreſcunt.* Tu dopiero *plenæ meſſis manipulos honorum faſciis* złota wiąże fortuná.

Hoc Soleæ robur Crucis & pia ſigna potentem
Oſtendunt robore, honore Domum.

NIeprzełománą w ſile ſwoiey podkową, nieprzyiaćielſkie ná plácu márſowym ſtárſzy ná głowę ſzyki, y krwią własną ſkropiwſzy, zwyćięſkie ſobie wſzelkich honorow y ſławy nieśmiertelney záſádźili laury. Co Hiſtoryk o Rzymſkich Boatyrách nápiſał, to ſię ſłuſznie Przeświętnemu IWANSKICH Domowi przypiſáć może. *Fabianus Strada.* *Illis fuere exornati virtutibus, quibus conſtet, aut heroicis eos vixiſſe temporibus: aut dignos fuiſſe qui viverent.* Znáczne do tych czas, bo wielkiemi, y znákomitemi dźiełámi wyznáczone y utorowáne w Oyczyznie I. WW. IWANSKICH ślády, *video veſtigia virorum*, znáki y oczywiſte wielkiego męſtwá y odwagi dokumentá, *Sibius.* *Totum vulgata per*

orbem

orbem ſtant documenta domus. Bo záraz od pierwſzych początkow ſwoich Dom ten wiele godnych liczył Senatorow, wymownych *in omni ſubellio* ſtátyſtow, dźielnych Rycerzow, mężnych y odważnych Boatyrow. Nie wſpominam od roku 1500. męſtwem y odwagą ſławnych IWANSKICH MARCINA, IAKUBA, GABRYELA, IANA, y MICHAŁA ktory będąc *ſemper in arma Martis amore ferox* z ŁASKIM Woiewodą Sierádzkim *in aſſiſtentiam* wielkiego do Turkow poſelſtwá *feroci genti magnanimum animum* prezentował. Ták wielkiego Oycá godny Syn WOYCIECH IWANSKI Dźiedźic Iwania, y Pruſzkowa, ktory z Rudnickiey dwoch godnych Imięnia ſwego y honoru zoſtáwił Synow PIOTRA IWANSKIEGO Mieczniká Łęczyckiego, y MICHAŁA IWANSKIEGO Łowczego Sierádzkiego: *ambo animis ambo inſignes præſtantibus armis*; z tych pierwſzy PIOTR Dźiedźic ná Rudnikách, *vir Marte & conſilio inſignis* częſte ná Seymy, Poſelſtwá, Deputácye ná Trybunał Koronny godnie ſprawował; tákże y ná Komiſſyą do Toruniá ná odebránie Kośćioła deputowány, gdźie nie tylko męſtwá ſwoiego, ále też wielkiey ſwoiey ku BOGU miłośći, ku Religii gorliwośći, ku Swiętym ſerdecznego nabożeńſtwá, iáwne dał dowody, o ktorym może ſię mowić *nec pietate fuit, nec bello maior & armis*, ktory *primo voto* záślubiwſzy ſobie *matrimoniali annulo* ANNĘ SASINOWNĘ KARSZNICKĄ z niey pożądáną otrzymał konſolácyą STEFANA, ktory záraz z młodośći lat ſwoich, *reptavit per ſcuta puer*, pierwey Márſá ogniem, niżeli ſłońcem oświecony, bárdźiey krwáwey Bellony potem, niżeli pieſzczoney Iunony nákarmiony mlekiem, wielkim męſtwem ſwoim, y káwálerſkim ſercem przyzwoitą Imięniowi ſwemu wyſłużył ſobie ſławy nieśmiertelney koronę, ktory też przybrawſzy ſobie *in ſociam vitæ* MARYANNĘ MYCIELSKĄ nieodrodnych Márſá zoſtáwił po ſobie Wnukow: ALEXANDRA ktory męſtwá ſwoiego y ſercá wielkiego pokazał práktykę, gdy ná Bukowinie zá Krolá IANA przećiw nieprzyiaćielowi mężnie woiuiąc, ná plácu wielki żołnierz poległ. ZYGMUNTA ktory ſię też z KRZYCKĄ *primo voto, ſecundo* z BIELICKĄ *ſacro connubiali fœdere* złączył. Xiędzá LUDWIKA Proboſzczá Pleſzewſkiego, RAFAŁA Stolniká Trębowolſkiego, ktory też ſobie *ad-*

Lucanus.

Virgilius.

19 v.

iunxit LUDWIKĘ KĄSINOWSKĄ.

Drugi Syn PIOTRA *ex primo voto* Xiądz SZYMON IWANSKI godny y zacny Prałat Kánonik Gnieźnińſki. Tenże PIOTR IWANSKI Miecznik Łęczycki powtornie Swięte ponowiwſzy kontrákty małżeńſkie z ZOFIĄ SUŁKOWSKĄ Sędzianką Ziemſką Brzeſką Kuiáwſką, godnych y záſłużonych w Oyczyźnie zoſtáwił Synow GABRYELA, ktory też w dożywotnią przyiaźń przybrał ſobie TRZEBICKĄ Podſtolánkę Sierádzką, ktora mu też *ad augem* dáliſzych poćiech, y ozdob Domu ſwego powiłá trzy Corki godne y zacne Dámy, TERESSĘ DĄBSKĄ, MARYANNĘ CZARNECKĄ, ZOFIĄ ktora świátowych unikáiąc przećiwności godność ſwoię y Páńſkie przymioty ubogim ubogiego Oycá S. FRANCISZKA pokryłá hábitem, y pod Zakonną utáiłá ſię umbrą w Káliſzu; Synow záś dwoch GABRYELA KONSTANTEGO ktoryz MASŁOWSKIEY zoſtáwił Synа STANISŁAWA teraz záś WALERYANA świątobliwego y przykładnego Zakonu Św. Páwłá pierwſzego Puſtelniká Zakonniká, ktory też dla znákomitych prac y zaſług ſwoich wiele rázy Przeorem będąc, teraz áktuálnie ná łáſney Gorze będąc Suppriorem Nayświętſzey Niebá y ziemi Krolowy, *vicariam quaſi tenet poteſtatem*; y Corki dwie KONSTANCYĄ OSTROWSKĄ, y TERESSĘ dyſtyngwowáne Dámy. Drugiego Synа z SUŁKOWSKIEY PIOTR zoſtáwił WŁADYSŁAWA Stolniká Ráwſkiego, y MARCINA S.I. po rożnych ámbonách gorliwego y ſławnego Káznodźieie, y dwie Cory EWĘ DOBIECKĄ, y LUDOWIKĘ Zakonnicę w Wieluniu S. O. FRANCISZKA. Ten tedy WŁADYSŁAW IWANSKI Dźiedźic ná Rudnikách, wielką doſyć zoſtáwił męſtwá y dźielności ſwoiey pámiątkę; bo Kommiſſarzem do gránic między Stároſtwem Wártſkim, y dobrámi ziemſkiemi deputowány, ſławę ſwoię y wielką roſtropność, zá gránice Polſkiego świátá rozſzerzył. Deputatem ná Trybunał Koronny będąc, zá łaſki RADOMICKIEGO Woiewody Poznáńſkiego, tu ánimuſz wſpániáły y iednoſtáyny pokazał, ná złote minerały nigdy oká nie ſkłonił, ſentymentá iego ſprá-wiedliwe, káżda ſentencya *aut mentem Divinæ Themidis, aut ad aliorum invidiam*, ſzczęśliwa záwſze pod tym Sędźią káżda by-

łá

łá ſpráwá *felix quævis tanto Judice cauſa.* Ten záślubiwſzy ſobie *ſponſalitio annulo primo voto* BORKOWNĘ Goſtyńſką Łowczankę Wieluńſką godne Imienia ſwego zoſtáwił Potomſtwo IOANNĘ wielkich y doſkonáłych przymiotow Dámę, ktorą też w dożywotnią oddał przyiaźń PIOTROWI KOSSOWSKIEMU Łowczemu Łęczyckiemu, ktora także godnych zrodźiłá Synow WOYCIECHA, y IGNACEGO y trzy godne tákiey Mátki Cory, z ktorych ANNA w Dom SZCZAWINSKICH BARBARA w Dom RUDNICKICH záślubione zoſtáły, trzećia ANASTAZYA w Przeświętney Cyſtercyeńſkiey Fámilii naymilſzego ſobie ulubiłá Oblubieńcá ukrzyżowánego y cudownego w Owińſkim Klaſztorze Páná IEZUSA. Synow trzech także zoſtáwił męſtwem y dźielnośćią godnych káwálerow, PIOTRA IWANSKIEGO teráźnieyſzego STOLNIKA Piotrkowſkiego, drugiego KRZYSZTOFA ktory świátowego poniechawſzy rycerſtwá ſławnym *in Societate IESU* zoſtał *militantis Eccleſiæ* Rycerzem y mądrze rządźił Kollegium Brzeſkie y Ráwſkie, trzećiego IANA Kánoniká y Kánclerzá Poznáńſkiego, ktory tákżę dla oſobliwſzych ſwoich tálentow y Páńſkiego rozumu z Kápituły Poznáńſkiey był Deputatem ná Trybunał Koronny. *Secundo voto* máiąc zá ſobą WŁADYSŁAW BORYSŁAWSKĄ z niey zoſtáwił Syná IERZEGO mężá woiennego y KONSTANCYĄ ŁĘPICKĄ z ktorey zrodzona WIKTORYA MORAWSKA WOYSKA Sierádzka, między tym wſzyſtkim Rodzeńſtwem iáko naypierwſzy urodzeniem ták rycerſkiemi dźiełámi, Poſelſkiemi funkcyámi, y wielkiemi w Oyczyźnie zaſługámi, nayznákomitſzy W.IMC Pan PIOTR IWANSKI STOLNIK dźiſieyſzy Piotrkowſki ktory z młodych záraz lat woyne tráktuiąc z Nayiáśnieyſzym Krolem STANISŁAWEM LESZCZYNSKIM ſłużył, ktoremu też dla káwálerſkiego ſercá był *intimus à corde achates*, naymilſzym w kompánii Towárzyſzem, potym uczyniony Rotmiſtrzem podczás Szwedzkiey rewolucyi dał dowod ſtátecznego y mężnego ſercá, broniąc iáko twárda opoká świętey Religii y wolności Oyczyźny ſwoiey, przećiw ktoremu te nieprzyiaćielſkie nigdy nie przemogły potencye, *nec portæ inferi prævalebunt* á że był záwſze *indomitus belli & Martis amator* Lucanus.

tor pacem armatus amavit więc też nigdy bez zbroi spoczywać niechciał z RAFAŁEM LESZCZYNSKIM Generałem Wielkopolskim Pełnomocnym Possem do Porty Ottomańskiey odważnym y Kawalerskim sercem poiachał y tam *inter feroces ferocem spirabat Martem* ztamtąd szczęśliwie powroćiwszy dla wielkiey swoiey we wszystkim dzielności Roku 1720 z Warszawskiego walnego Seymu deputowany Possem do Cara Moskiewskiego PETRA ALEXIEWICZA *ratione* pretensyi Rzeczypospolitey Polskiey, z strony zabranego niewolnika z Polski, gdzie z wielkim honorem y dystynkcyą iako Poseł przyięty *Marte & consilio* nadrabiaiąc na trzydzieści tysięcy zebranego z Moskwy wyprowadził niewolnika. A iako się w męstwie swoim y sile Kawalerskiey nikomu nigdy przelamać niedał, tak przyiazną swoią, y wrodzoną ludzkością z każdym o naylepszą zawsze certuie, że słusznie kto z podziwieniem zawołać może, *Prob! quantus in armis mediâ quoq; formosus in irâ* ten ktory nieprzyiacielowi straszny żołnierz, u temperowane dobrocią w poyrzod gniewliwego Marsa prezentuie serce. *Uti, hostes armis, meritis sic vicit amicos* iak nieprzyiaciela orężem, tak zasługami swemi, y wrodzoną dobrocią przyiacielskie sobie dewinkował serca. Wszakże doznali dobroci iego y prawdziwie Oycowskiey opieki pozostali z GĘBICKI Kasztelanowy Brzeskiey Kuiawskiey IWANSCY, ktorych nie tylko na swoim Oycowskim delikatnie pielęgnował łonie, ale też y fortunę ich *in tuto collocavit*, nie małe trudności, y wielkie zamachy w odebraniu Czarnkowszczyzny mądrze uspokoiwszy, na co rezolutnie bez wszelkiey pretensyi z samey tylko wrodzoney obligacyi, nie tylko fatygi y starania swoiego nie żałował, ale też y zdrowie swoie *tam discrimine vitæ* ażardował; tęż samę Oycowską y pełną miłości świadczył opiekę W.IMC Panom OLSZOWSKIM w odzyskaniu dla nich *Bonorum* Kempną, ktora to dobroć y Oycowska opieka powinney dla siebie wyciąga wdzięczności. Ten Pan maiąc sobie *annulo matrimoniali* zaślubioną S.P. ELEONORĘ OLSZOWSKĄ Starościankę Wieluńską z nią bez naymnieyszego naprzykrzenia w nieustaiącey y nienaruszoney nigdy miłości (co iest *quid rariſſimum*) *ad invidiam seculorum* żył lat 53. ktora śmiertelności podcięta ko-

Sarbievius.

Claudian.

są

są, gdy złote chwały wieczney z doyrzałych cnot y heroicznych ákcyi swoich zbierałá w życiu żniwo, wyborne y pełne dálszych poćiech nieśmiertelney przed ludźmi sławy, Domowi IWANSKICH zostáwiłá źiarná, iáko to W. IMC. P. LUDOWIKĘ *primo voto* KARSNICKĄ Stolnikową Wieluńską *ad præsens* KICINSKĄ Stárośćiną Kotulnicką y W. IMC P. IOANNĘ z IWANSKICH KONOPNICKĄ Podczászyną Zytomierską, ktora podobne swoiey Páńskiey edukácyi wydáłá Potomki, á pożądáne wnuki S. P. W. IMC Páni Stolnikowy, ZOFIĄ KONOPNICKĄ MAURYCEGO, ALEXANDRA, KAZIMIERZA, KONOPNICKICH Podczászycow Zytomirskich. Tákże zostáwiłá S.P. W. IMC Páni STOLNIKOWA dwá buyne y pełne dobrey nádźiei kłosy, MIKOŁAIA, y WOYCIECHA Stolnikowiczow Piotrkowskich z ktorych ieden przy złotych y nieoszácowánych tálentách swoich *aurea meretur fortunam.* Drugi mężnym y káwálerskim sercem do mety wszelkich honorow y godności Rycerską zmierza kopią. Záiste obfite to iest y nieprzeyrzáne I. WW. IWANSKICH żniwo, do ktorego się ták wielu Domow y Fámilii *per nexum sanguinis* wiąże: Iáko to SUŁKOWSKICH, MIELONSKICH, DOBIECKICH, TRZEBICKICH, KOSSOWSKICH, SZCZAWINSKICH, RUDNICKICH, ŁEMPICKICH, MORAWSKICH, GOSTYNSKICH, BORYSŁAWSKICH, MASŁOWSKICH, KĄSINOWSKICH, KARSNICKICH, KONOPNICKICH, SKORZEWSKICH, OSTROWSKICH, WALEWSKICH, RYCHŁOWSKICH, RADLICKICH, SZYDŁOWSKICH, &c. &c. w ktorych ták wielkich y godnych fámiliách S.P. W. IMC Páni STOLNIKOWA złote nieśmiertelney sławy wielkiego urodzenia, szácownych zasług y Páńskich swoich przymiotow zostáwiłá żniwo, ktore żyiący W. IMC Pan STOLNIK wraz z Przeświętną Párentelią swoią wielkiemi swemi ku Oyczyźnie zasługámi, heroicznemi dźiełámi w pierwszey záwsze utrzymuie porze *Armis Herculeam & factis conservans à nomine famam.*

To iedno dopiero I. WW. IWANSKICH pole z swoią popisáło się dosyć piękną kreścencyą, ále proszę w drugim ie-

ſzcze nie teſkliwym zábáwić ſię dywertymentem, będźie y tu czym ćiekáwe udelektować oko, ściśnione żalem ſerce, będźie czym rozweſelić, że lubo zuchwáła cudzych gruntow y gránic okryślonych inwázorká, zdezolowáłá nie co obfituiące w pomyślne poćiechy pole, śmiele natárſzy ná żyćie S.P. W. IMC Páni STOLNIKOWY, przećież iákby tego znáć nie było *manet in flore* złote I. WW. OLSZOWSKICH y IWANSKICH ſławy nieśmiertelney żniwo. *Plenum eſt torcular exuberant torcularia eius* wyćiąga doſyć pięknym y delikátnym duktem obſzerne wielkich Imion y wielkich w Oyczyźnie zaſług gránice, ktore ſię z naypierwſzemi y naypryncypálnieyſzemi w Polſzcze łączą Domámi, W. IM Pan MICHAŁ IWANSKI Łowczy Sierádzki, ſyn drugi wzwyż wſpomnionego WOYCIECHA. Ten przybrawſzy ſobie rowney do ſwego pożyćia pary KONSTANCYĄ WĘZYKOWNĘ WIDAWSKĄ godnych tákiego Imienia zoſtáwił ſukceſſorow. Nayprzod trzy Corki ANNĘ KIEŁCZEWSKĄ, KATARZYNĘ GALLICKĄ, y ELEONORĘ Zakonnicę w Toruniu S. BENEDYKTA ktora potym wźięta do Grudźiądzá ná nową fundácyą ten tám Klaſztor Xięnią mądrze rządźiłá; Tyleż ſynow godnych y znákomitych Káwálerow STEFANA, KAZIMIERZA Cześniká Łęczyckiego, ktory *matrimoniali vinculo* złączywſzy ſię z ANNĄ WIERZBOWSKĄ żył bez potomnie *in omni Subſellio*, piękny w gładkiey wymowie Tulliuſz, w publicznych rádách Rzymſki Fabiuſz, mądry w ſentymentách Delficki Apollo, rozumny w Senaćie, odważny w Polu, *parq; ingenium Togæq; Caſtriſq;* tego wſzyſtkiego dał oczywiſte dokumentá, ná wálnych poſſuiąc ſeymách ná Deputácyi w Trybunale Koronnym, y ná zleconych ſobie ſpráwiedliwym záſiadáiąc Sędźią Kommiſſyách. Drugiego KRYSZTOFA Dźiedźicá ná Zygrách ktory żył *in Cælibatu*. Trzećiego IANA Podſędká Ziemſkiego Łęczyckiego, wielkiego rozumu Páná, ktory to żadnym nie ſkorrumpowány prezentem, áni uwiedźiony reſpektem, *pro Lege & Juſtitia* ták dobrze y żwáwo mowił, iák nigdy żaden *inter trabeata Núma Conſul* z CIOSNOWSKIEY, trzy godne tákiego Oycá zoſtáwił Cory, ZOFIĄ WOLSKĄ, KONSTANCYĄ SIERAKOWSKĄ, IADWIGĘ STA-

RZYN-

RZYNSKĄ, y ELEONORĘ w Grudźiądzu Sw. BENEDYKTA Zakonnicę. Syná záś iednego tylko, ktory zá wielu ſtánął ADAMA IWANSKIEGO Káſztelaná Brzeſkiego Kuiáwſkiego ktory iáko iedyne Polſkiego świátá delicye, wſzyſtkim miły, wſzyſtkim pożyteczny, nikomu nienáprzykrzony ták że ſię y o nim to prawdźi *oraculum*, ktore Rzymſkiemu Senatorowi przypiſał *Martialis*: *In Regia Epheſtio, in Patria Camillus, libertatis Argus, in Senatu Scipio, magnus in populo, Civium amor & delicie.* Ten iáko nowy imienia y Fámilii IWANSKICH Protoplaſta ADAM, przybrawſzy ſobie *adiutorium ſimile ſibi* HELENĘ GĘBICKĄ Podkomorzankę Poznáńſką z Grzymułtoſkiey urodzoną z całym ſię práwie Polſkim z kolligáćiił świátem. Bo ſię do tey drogiey pártyi iáko do drogiey krwi własney ſwoiey, y naydelikátnieyſzey cząſtki, Nayiáśnieyſze I. O. I. W. W. odzywáią Imioná. *Hoc eſt os de oſſibus noſtris, & caro de carne noſtra.* Iáko to LESZCZYNSCY, CZARNKOWSCY, LUBOMIERSCY, DONHOFFOWIE, WEYCHEROWIE, BREZOWIE, OPALINSCY, TARŁOWIE, POTOCCY, DZIAŁYNSCY, RADZESCY, GRZYMUŁTOSCY, NARAMOSCY, DUNINOWIE, NISZCZYCCY, TURNOWIE, MĄCZYNSCY, CZERNY &c.&c. *Magnorum Comitum, Procerumq; Familiæ* ktorych ſámych godne imioná *millenos excedunt tomos:* z tą tedy ták wielkich Imion dźiedźiczką I. W. Káſztelan Brzeſki Kuiáwſki, godne y potomnym wiekom pámiętne zoſtáwił Potomki; nayprzod dwie Polſkie Pulcherye wielkich tálentow, y oſobliwſzych przymiotow dyſtyngwowáne Dámy FRANCISZKĘ, y MARCYANNĘ; z ktorych pierwſzą obowiązkiem Małżeńſkim w dożywotnią oddał przyiaźń, I. W. SZEMBEKOWI Káſztelanowi Nakielſkiemu, Stárośćie Nowogrodzkiemu: MARCYANNĘ tym że ſámym obligiem zobligował I. W. NISZCZYCKIEMU Káſztelanowi Rąciążkiemu. I. W. SZEMBEKOWY Káſztelanowy Nakielſkiey, miłá y wdźięczna konſolácya, iáko rożowe centyfolia w obſzerne wielkich zaſług rozwiiáią ſię pole; iáko I. W. I. X. KRYSZTOF SZEMBEK Kánonik Krákowſki, áktuálny Deputat ná Trybunał Koronny z Kápituły Krákowſkiey, *Magni Conſilii magniq; ingenii* Práłat, ktorego pewnie Herbo-

wne Roże prędko ſię w Biſkupie kwádruiące do ſwoiey pur-
pury zámienią fiolety. I. W. I. Páni HELENA wielkiemu
Polſkiego ſenatu Scypionowi I. O. Trybunału *immediate* prze-
ſzłego Márſzałkowi DUNINOWI KARWICKIEMU zá-
ślubiona. I. W. IMC Páni KRYSTYNA godnemi tákże y
wielkich nádźiei Káwálerowi, *matrimoniali vinculo* zobligo-
wána W. IM Pánu TURNIE Pułkownikowi I. K. M. y Rze-
czypoſpolitey. I. W. IM Páni NISZCZYCKA Káſztelano-
wa Raciąſka, y tá godnych y wielkich nádźiei zoſtáwiłá Ká-
wálerow IGNACEGO, ADAMA; y dyſtyngwowáną wiel-
kiemi tálentámi Dámę SYMFORYANĘ ktorą też ſobie *in*
ſociam vitæ przybrał W. IM Pan CZERNY, Synow záś dwoch
iáko *duo luminaria* Polſkiemu świátu zoſtáwił I. W. Káſztelan
Brzeſki Kuiáwſki STANISŁAWA, y IOZEFA Archidyako-
ná Gnieźnińſkiego Kánoniká Kuiáwſkiego, y áktuálnego z Ku-
iáwſkiey Kápituły Deputatá ná Trybunał Koronny, Oficyałá
Gdańſkiego, Proboſzczá Czarnkowſkiego, Lutomierſkiego,
&c. &c. Z tych pierwſzy STANISŁAW, Pan wielkich tálen-
tow y doſkonáłośći, ktorych iáſne dał dowody Poſſuiąc ná
Seym wálny Grodźieńſki Roku 1730. z Łęczyckiego obrány;
Ten *matrimoniali annulo* złączywſzy ſię z MARYANNĄ MĄ-
CZYNSKĄ Podkomorzanką Sierádzką, wielkich nádźiei y
oſobliwſzych przymiotow wydáli świátu káwálerá KAIETA-
NA, ktory złotemu I. W. IWANSKICH żniwu większą co
raz dálſzych poćiech czyni nádźieie. IOZEF záś wielkiey
godności Práłat zbior, y depozyt nieoſzácowánych tálentow
Amor Populi deliciumq; Cleri: ktorego Archidyákoná iáko oko
w głowie *Archidiaconus eſt oculus Epiſcopi* piáſtowáłá w gene-
rálney *Sede vacante* ádminiſtrácyi Arcybiſkupia czułość, y iák
kiedyś Egipt adorował *vice Regiam Maieſtatem* w IOZEFIE,
ták w Iuryſdykcyi Páſterſkiey ktora go tylko *uno Regni præceſſit*
Solio ordynáryina ná ow czás władza iego, ſłodkim byłá cáłey
Archidyecezyi pánowániem. Uznáło też ſámę *vice Regiam*
Maieſtatem Polſkie Areopagum I. O. Trybunał Koronny, kie-
dy go zá láſki Polſkiego Scypioná I. W. POTOCKIEGO
Woiewody Beſzkiego ſwoim ádorował Prezydentem, ktore-
go y teraz godne y wielkie ſentymentá *libra ponderat iuſtitiæ*
iáko áktuálnego z Kuiáwſkiey Dyecezyi Deputatá. Doznáie

tey

ey mocy y władzy generálney I. W. IOZEFA rebellizuiącą Kościołowi BOZEMU dyssydentow zuchwáłość w Oficiálstwie iego Gdańskim, ktory *zelo pietatis ductus* w winnicy Chrystusowey wyschłe bez zbáwiennego fruktu heretyckie wilki, świętey spráwiedliwości mieczem wycina, áby zászczepiona Religia, święte BOZE drzewko tym lepiey rosło, przy wzrastáiącym nie tylko w Imieniu, ále y w wielkie cnoty y zassugi IOZEFIE; krotko mowiąc, ten ták wielki y godny Práłat *in Curia Hortensius, ad Aras Nummas* subtelnością dowćipu, ták wysoce rozumny, że przy nim Delfickie powinny zámilknąć Trypody, Tuskuláńskich Orátorow mądrym przenieść okiem, perłową słow iedwabnych elokwencyą drugi Tulliusz, poważną Cynneasz mową, iż czego sobie niegdyś Rzym pyszny życzył *optavit Decios fortes, rectosq; Metellos; Pompiliumq; probum Roma superba sibi*: to wszystko ma w iednym IOZEFIE Polska *& decus eximium, pulcherrima gemma Senatûs, lausq; decusq; Togæ* ktorego ták mądrey w rządách y w wszelkich trudnościách głowy náugodnienie wielkich zassug iego iuż dawno Biskupie życzą ścisnąć Infuły, Kárdynálskie prágną okryć Kápelusze, *optat sibi Tyara caput, ut temperet astra galero.* Y toć iest nieśmiertelney sławy przed ludźmi żniwo S. P. W. IMC Páni STOLNIKOWY ktore oná to z godności Fámilii, to z szácunku krwi rodowitey y wielkiego urodzenia; to przez ścisły dożywotniey przyiáźni obowiązek, náturálnym zbieráiąc práwem, oto się usilnie w życiu stáráłá swoim, áby ták godności Fámilii, iáko też godnym y wielkim Imionom, nieodrodnym życiem, szácownymi u wszystkich zassugámi, osobliwszemi tálentámi, Páńskiemi przymiotámi swemi, tego złotego sławy nieśmiertelney w potomne wieki przymnożyłá żniwá. Rządząc się ową Chrześciáńsko polityczną maxymą *respicere maiores laudabile est, & memoria generis atq; magnitudinis ad pulchra & honesta erigi.* Wielka pochwałá ná wielkie Antenatow swoich oglądáć się urodzenie, ále nie zgluzowána nigdy sławy nieśmiertelney pámiątká, godnego urodzenia, szácownymi zassugámi Páńskiemi popieráć przymiotámi. Wiedźiáłá o tym S. P. W. IMC Páni STOLNIKOWA że *nasci magnis maioribus, maior fama quàm gloria* wźięta z wielkich y godnych Antenatow rodowitość wieleć

Tscanus.

Silius.

Erie. Putea

Cassiod.

w prawdźie do ſławy pomaga, ále prawdźiwſzey chwały nie przynoſi, ieżeli z godnośćią przodkow niezgadza ſię żyćie Potomká. Dla tego ták żyćie ſwoie w Páńſko układnych obyczáiách do godnego y zacnego urodzenia ſwego ſtoſowáłá, áby nie tylko złote ſobie chwały wieczney przed BOGIEM zebráłá żniwo, ále też godney Fámilii ſwoiey ſławy nieśmiertelney żniwo przed ludźmi wſławiłá, więc o godne y przyzwoite godnemu urodzeniu ſwemu ſtáráłá ſię obyczáie, Páńſkie przymioty. Widźieć było ſubtelną Páńſkiego rozumu z poważnym rozſądkiem złączonego biegłość. Widźieć było piękną y poważną dla wſzyſtkich z reſpektem ápplikácyą, do ſkárbienia ſobie publiczney eſtymácyi, przypátrzyć ſię było wynikáiącey z Páńſkiey twarzy miłey ku wſzyſtkim łáſkáwośći, y uważáć rázem niepobłażáiącą (utemperowáną iednák miłośćią Chrześćiáńſką) grzechowym wyſtępkom ſurowość. Wzor y przykład brác trzebá było kázdemu pięknych obyczáiow, dobrego w rządzeniu ſpraw ſwoich domowych porządku; ktorym rzadko widánego choć y w domách Páńſkich przeſtrzegáłá ochędoſtwá. Szczycą ſię po wielu mieyſcách przyozdobioną Páńſką iey dobroczynnośćią Domy BOZE, ktore oná po wielu mieyſcách, po Páńſku w Kośćielne ſtroiłá y zdobiłá ápparáty; widźieć było nie odrodne w niey ſwoich Antenatow męſtwo, ſtáteczną y nie wzruſzoną w naywiękſzych przećiwnośćiách ćierpliwość, *fortitudo & decor indumentum eius* w ſłábym iuż ćiele umyſł ſtáteczny, zálterowáne śmiertelnemi boleśćiámi powierzchowne zmyſły, przećież umyſł iednáki ſtáteczny, ſrożących ſię boleśći impetem nieprzełámány, mężna potęgá w ſłábośći, wielka ſiłá w mdłośći, *firma licet infirma* w tych wſzyſtkich ćięſzkich ſłábośćiách, ſerdecznym do BOGA y Stworcy ſwego wzdycháiąc áffektem, do woli ſię iego nayświętſzey záwſze ſtoſowáłá, áby on iáko ábſolutny Pan żyćiem ludzkim rządzący, czynił z nią to wſzyſtko coby ſię iego nayświętſzey podobáło woli. *Quod placitum eſt ante te.* Y teć to ſą wyborne źiárná, delikátne y Páńſkie naſienia, ſzácownych zaſług, Páńſkich przymiotow, wielkiego urodzenia, z ktorych tákie żniwo ſławy nieśmiertelney przed ludźmi zbieráłá w żyćiu S. P. W. IMC Páni STOLNIKOWA. Więc gdy iuż żniwo chwały wieczney przed

Bogiem

BOGIEM z doyrzáłych cnot y heroicznych zaſług ſwoich w życiu zebráne, z ſobą (*ut pie credendum*) (*opera enim illorum ſequuntur eos*) do ſzczęśliwey zábiera wieczności, żniwo nieśmiertelney ſławy z wielkiego urodzenia y Páńſkich przymiotow ſwoich pochodzące, ná zaſzczyt nieśmiertelny Imienia ſwoiego, Przeświętney zoſtáwuie Fámilii. Y wſzyſtkim godnym y zacnym kolligatom ſwoim, cáłey ſwoiey *utriuſq; Domûs* Párentelii iuż uſtępuie polá, uprzeymym y pełnym wſzelkich życzliwości życzy ſercem; áby ſobie Oyczyſtymi ſwemi koſámi złote wſzelkich honorow y godności koſili żniwo, y ná nieśmiertelną przed BOGIEM y ludźmi, przed Niebem y świátem, heroicznemi ſwemi zákrawáli dźiełámi ſławę. Zeby záś owey Pſálmiſty Páńſkiego nie podpádłá cenſurze, & *non dixerunt qui præteribant benedixiimus vobis in nomine Domini* przechodząc iuż z tego pádołu do domu wieczności, z námi ſię ieſzcze ná tym śmiertelności polu báwiącym iuż iuż miiáiąc, y z námi ſię żegnáiąc oſtátnią z námi przy hoynym Boſkim Błogoſłáwieńſtwie *benedicat vobis Dominus ex Sion* czyni wáledykcyą. Dla czego oſtátnim iuż śmierći upałem zágorzáłą w tym doczeſnym życia ſwego lećie, y iuż pod śmiertelne ćienie zwieſzoną nieco podnoſi głowę, S. P. W. IM Páni STOLNIKOWÁ; y do ćiebie nayprzod W.M.Pánie PIETRZE IWANSKI Stolniku Piotrkowſki, obumárłe ſwoie otwiera uſtá, nie ták z Tobą ſię żegnáiąc gdyż mowi ſobie *noſtros non rumpit funus amores* iáko bárdźiey przynieodmienney nigdy raz ná záwſze poprzyſiężoney miłości y przyiáźni małżeńſkiey, dźiękuieć *in vita & poſt mortem obligata Conſors*, zá ták piękne y długie bez naymnieyſzego náprzykrzenia pomieſzkánie; dźiękuie zá wſzelkie áffektá, uprzeyme záwſze małżeńſkich życzliwości konteſtácye, w ſpolnym lat ſwoich obowiązku, y iáko tobie ſámemu *cor primum vivens* w dożywotnią oddáłá pieczą y ſtáránie *iunctum fœdere ſempiterno*; ták y *ultimum moriens* życzliwe ſkłada chęći; że záś kleynotu domu wáſzego tá ieſt prerogátywá dolátywáć y dochodźić *pede in offenſo* naywyżſzych honorow, życzy ták Tobie ſámemu iáko też cáłey I. WW. IWANSKICH Fámilii áby Imie wáſze, y ſławę nieśmiertelną w honor y reputácyą wyżey á wyżey ná ſkrzydłách ſwoich *bonis avibus*, gorny wynoſił Iáſtrzembiec. Pſal. 118.

Sat celer accipiter fit Phœbi nuntius ales. Speciali titulo. z należytą obſerwą dziękuie y tobie I. W.M. Xięże KRYSZTOFIE SZEMBEKU Kánoniku Krákowſki godny Trybunału Koronnego áktuálny Deputácie, zá tę zbáwienną y naypożyteczniieyſzą uſługę, przy dokończeniu tego iey doczeſnego żniwá wyświadczoną, że I. W. Práłácie podług roſkazu Páńſkiego ſnopek zebráney kreſcencyi, ná Ołtarzu BOGU ofiá-
Leviti. 23. rúieſz *cum meſſueritis ſegetem elevabit Sacerdos faſciculum coram Domino*: więc przy pierwſzym podnieſieniu tego miſtycznego ſnopká Mękę y śmierć IEZUSOWĄ w ſobie záwieráiącego *Faſciculus Myrrhæ dilectus* złącz zebráne *in faſciculum vitæ* doyrzáłe cnoty y świątobliwe życie S. P. W.IM.Páni STOLNIKOWEYáby ták z tym krwawym męki y śmierći IEZUSOWEY ſnopkiem złączone, powinną z ſiebie Boſkiey ſpráwiedliwośći oddáły dźieſięćinę. Co gdy uczyniſz życzy uprzeymym ſercem ábyś ſię godny y wielki Práłácie iák nayprędzey wyżſzey w Kościele BOZYM doczekał elewácyi. Wyćiąga zkoſćiáłą iuż z tey trunny rękę ná dánie wam oſtátniego ſwego Máćierzyńſkiego błogoſłáwieńſtwá pozoſtáłe nayukochańſze w życiu Cory W. M. Páni LUDOWIKO KICINSKA Stárośćina Kotulnicka, W. M. Páni IOANNO KONOPNICKA Podczáſzyna Zytomierſka ktore obumárłemi cáłuiąc uſty, gdy iuż ſtrapionego ſercá wáſzego dálſzą być niemoże pociechą, tę wam tylko nieznośnych żalow wáſzych czyni folgę; gdy wam przy hoynym Páná BOGA Błogoſłáwieńſtwie, millionowych życzy pociech; ábyśćie wraz z obligowánymi ſobie świętą przyiáźnią przyiaćielmi, przy pomyślnych ſukceſſách złote záwſze wſzelkich pociech w ſy-
Gen. 27. nách, y wnukách ſwoich zbieráli żniwo, *Benedicat vobis DEUS de rore Cæli & de pinguedine terræ.* Tymże ſámym ſercem y was mile oſtátni raz ścińſka kochána Mátká, kochani iey w życiu Synowie MIKOŁAIU, y WOYCIECHU Stolnikowiczowie Piotrkowſcy, tego wam Máćierzyńſkim życzy ſercem, czego záwſze y w życiu prágnęłá ábyśćie godni y zacni Káwálerowie, idąc torem wielkich Antenatow ſwoich Herbowną podkową ſwoią naywyżſzey ſzczęśćia y wſzelkich honorow dochodźili mety.

Inclyta Progenies exornes luce priores.

Ze-

Zegna y Ciebie I. WW. OLSZOWSKICH Domie; y zá wſzyſtkie przyiaćielſkie áffektá, życzliwę chęći, z powinną dźiękuie wdźięcznośćią; y gdy oná iuż z doyrzáłych cnot y zaſług ſwoich chwały wieczney przed BOGIEM prágnie zbierać żniwo; wam uprzeymym życzy ſercem ábyśćie, ſobie Herbownemi ſwemi koſámi złote wſzelkich honorow y ſławy nieśmiertelney przed ludźmi zbieráli żniwo.

Ducite felices mellifluoſq́ dies.

Oświadcza ſię *pallido ore* z oſtátnią wáledykcyą W. IM. Páni STOLNIKOWA Przeświętnemu I. WW. MĘCINSKICH Domowi *de cuius viſceribus* życia ſwego wźięłá *originem.* Dźiękuie zá to że ią zrodźił Niebu, y w wſzelkiey wypielęgnowawſzy świątobliwośći, w rewers znowu Niebu z pożytkiem oddáie; zá co wrekompenſę káżdemu z oſobná żywym wotuie áffektem.

Roſa vobis purpureos ſemper diffundat honores.

Spogląda y ná was *cognata acies utriuſq́ Domus* należące *per nexum ſanguinis* Przeświętne Domy y Fámilie, káżdą iſkierkę życzliwego áffektu wáſzego, z niezgáſłey obligácyi w tym konſerwuie popiele; życząc żeby w wſzelkim powodzeniu łáſkáwe wam ſprzyiáły Niebá. *Creſcite meritis, creſcite titulis, alios donec repleatis orbes, famæ radiis facibus laudum, faſcibus honorum, & gentis veſtræ fama perennis eat.* Dźiękuie ná oſtátek iuż iuż pod grobowy kámień ſwoię ſchyláiąc głowę; wſzyſtkim tu zgromádzonym, y te oſtátnią chrześćiáńſkiey życzliwośći uſługę, pod czás tego funebrálnego áktu odpráwuiącym; oſobliwie cáłemu Duchowieńſtwu *pias ac ferventes ad aras preces* zá duſzę Iey wnoſzącym, á przy powinnym podźiękowániu wſzyſtkich generálnie oto upraſza; oco iednemu pobożna ſupplikowáłá duſzá; *non ſatis eſt ſemel oraſſe, pluries repetita iuvabit oratio.* Iuż tedy zſzedſzy z polá y z námi ſię pożegnawſzy S. P. W. IM. Páni ELEONORA z OLSZOWSKICH IWANSKA STOLNIKOWA Piotrkowſka nam zbáwienny z doyrzáłych cnot świątobliwego życia ſwoiego zoſtáwiłá przykład, ábyśmy *pari ſtudio & diligentia*, tę doczeſną w śmiertelnym ćiele życia náſzego rolą, iák naydoſkonáley, iák naylepiey uprawiáli, y záſiewáli ná niey wyborne cnot świętych, dobrych y Chrześćiáńſkich uczynkow źiárno; ábyśmy

śmy tę twárdą w złych nałogách y do dobrego nieużytą rolą, oſtrym świętey pokuty y ſerdecznego żalu kruſzyli pługiem, onę tákże iáko oſchłą w nádźiei dobrego owocu rzęſiſtemi świętey pokuty ſkrapiáli często łzámi; iáko wyćiąga po
S. Chryſoſt. nas tego złotouſty Doctor. *Quemadmodum ſemina opus habent imbribus, ità etiã nos lachrymis*: Naywybornieyſze źiárna ná roli porzucone, áby ſtokrotny z ſiebie uczyniły pożytek, dźdźyſtey potrzebuią roſy, rzęſiſtego deſzczu; podobnym ſpoſobem, tá zbáwienna duſz náſzych rola, właſne káżdego ſumnienie, potrzebuie bárdzo tego zbáwiennego dźdźu, złotego łez ſerdecznych deſzczu, ábyśmy nieśmiertelne chwały wieczney przed BOGIEM mogli zbierać żniwo. Z wielką pracą, w krwáwym czołá poćie, ſzukáią prácowići goſpodarze doczeſnego pożytku, y wyżywienia; trzebá pewnie y tu, przynátężonym miłośći BOGA gorącu, dobrze zápośić czołá, kto ſię tym zbáwiennym duſzy ſwoiey, w świętey wie-
S. Hilarius cznośći chcę cieſzyć pożytkiem *nam ſicut victus corporis conquirendus eſt per ſudorem corporis, ita animæ per ſudorem animæ, lachrymæ autem ſudor animæ*, wſzákże cokolwiek czyniemy dla świátá y márnośći iego, cokolwiek dla wygody y ućiechy ćiáłá, cokolwiek czyniemy mniey álbo więcey dla dobrego mienia, y ſzczęśćia doczeſnego, wſzyſtko to iákby w błoto wrzućił, wſzyſtko ná zgubne czyniemy imię, bo ztąd żadnego dla nieśmiertelney duſzy nie trzebá ſię ſpodźiewáć pożytku. Wſzákże przeſtrzega nas w tym Narodow Doktor Páweł Sw.
Ad Gal. 6. cokolwiek człowiek záſieie to też y zbierać będźie. *Quæ enim ſeminavit homo hæc & metet.* Życie náſze do rolniczego przyrownywáiąc zaſiewku, iáko to obiáśnia uczony Korneliuſz *vita noſtra eſt quaſi agricultura, tempus ſeminandi, futura ve-*
Cornel. à lapid. Comm. in cap. 6. ad Galat. *rò vita tempus metendi id eſt mercedem recipiendi pro ratione ſeminis, id eſt: meriti* życie náſze ieſt to nie iáko rolnicza praca y czás zaſiewku; przyſzły záś żywot, ieſt czás złotego żniwá y zbieránia; to ieſt: czás odbieránia zapłáty y nadgrody podług proporcyi naſienia to ieſt káżdego zaſług. Iákie kto w życiu cnot świętych y chwalebnych chrześćiáńſkich uczynkow záſiewa źiárno, tákie też ná przyſzłe da BOG w świętey wie-
Idem. cznośći żniwá zbierać będźie pożytki. *Quæcunq; ſeminavit homo, hæc & metet*, y ták dáley dokłáda S. Apoſtoł *qui ſeminat*

in

in carne de carne & metet corruptionem á iák obiáśnia wſpomniony iuż odemnie Expozytor *Qui operatur carnalia caȝ quaſi ſemen coniicit in carnem, ut ſcilicet carnem ſuam paſcat, oblectet, is metet corruptionem, id eſt: mortem tã præſentem quam futuram* Oto kto powiáda záſiewa w ćiele, to ieſt kto tylko według ćiáłá żyie, y wſzyſtkie ákcye ſwoie właśnie iák naſienie iákie w ćiáło wrzuca, ćiáło tylko tucząc, ono delektuiąc y we wſzyſtkim chućiom iego y żądzom niegodźiwym dogadzáiąc, ten wraz z ćiáłem zgniłym y od robáctwá roztoczonym, zgnilizne y ſkáżytelność, to ieſt śmierć doczeſną y wieczną zbierać będźie, że y tu w żyćiu prędko ſię lat żyćia iego doczeſne ſkończy láto, y Niebieſkiego nigdy zbierać nie będźie żniwá. Y coż zápożytek z tákiego zaſiewku, kiedy wraz z ćiáłem wſzyſtko zgniie y zniſzczeie! y duſzá nieśmiertelna bez tego zbáwiennego poſiłku zgłodzona wiecznie obumierać muſi. Ná coż tedy ták łákomie zbieraćie te doczeſne bogáctwá, y doſtátki śmiertelni ludźie? ná co ták wiele pákuiećie ſpiklerzow, układaćie brogow zabiegli domatorowie? ná co ták chćiwie częſtokroć z krzywdą bliźniego, z ućiemieżęniem ubogich ludźi pieniądzmi y złotem nápełniaćie ſzkátuły nienáſyceni bogacze? kiedy to wſzyſtko *nullius frugis* żadnego ztąd dla duſzy ſwoiey mieć niebędźiećie pożytku, y ieſzcze ſię z was śmiać będą, y urągáć z doſtátkow wáſzych *& hæc quæ congregaſti cuius erunt?* o moy BOZE! iák wiele ták nieprzeżornych w tym punkćie ludźi, ktorzy rozumieiąc iákby tu wiekowáć mieli, wſzyſtkie ſwoie ſtárania y zamyſły obracáią ná wygodę y dobre mienie dla ćiáłá, o ſáme ſię tylko doczeſne ſtáráiąc dobrá, á o duſzy nieśmiertelney wcále zápominái, czego ták ieden po niewczáſie żáłował: *o me ſtolidum millia dedi pro inferno, ſolidum negavi pro Cælo.* O iákem głupi y z rozumu obrány człowiek, ktorym tyſiące łożył ná piekło y potępienie ſwoie wieczne, ſzelągá żáłowałem ná Niebo. Tákiego żebyśmy ſię uchronili nieſzczęśćia, o zbáwienny dla duſzy nieśmiertelney káżdy ſtáráć ſię powinien pożytek, áby mogł potym zákończonym żyćiu pracy ſwoiey, y dobrych zaſług nieśmiertelne chwały wieczney zbierać żniwo, iáko dáley dokłáda Apoſtoł. *Qui ſemi nat de ſpiritu, de ſpiritu & metet vitam æternam.* To ieſt: iáko *Idem.*

wykłada tenże Korneliuſz *Qui operantur ſpiritualia, quibus ſpiritum fovent & acuunt, hi de ſpiritu, id eſt de opere hoc ſpirituali metent vitam æternam*: ktorzy czynią duchowne y zbáwienne uczynki, ktoremi duſzę ſwoie bogácą y w łáſce Páná BOGA utrzymuią, ći też z duchá, duchowne y zbáwienne zbierać będą chwały wiekuiſtey pożytki, *metent vitam æternam.* A czemużeś my ták leniwi ták niedbáli około tego zbáwiennego dobrych uczynkow zaſiewku goſpodarze? woła ná nas Ieremiaſz Prorok *Tranſiit meſſis, ætas finita eſt, & nos ſalvati non ſumus*? Ey! dla BOGA coż ſię dźieie, iuż ſię ſkończyło żniwo, iuż pożądáne zeſzło láto, á my ieſzcze nie ieſteśmy zbáwieni. S. Hieronim ták tłumáczy te Prorocką exhortácyą *Tranſiit meſſis, & tamen nos fame perimus*: iuż mineły żniwá, á my od głodu umieramy, iuż nie iednemu zeſzło żniwo, minęło pożądáne láto, czás on nayſpoſobnieyſzy w ktorym ſobie mogł ná ten wieczny zárobić pożytek, iuż nieiednego zgrzybiáła ſtárość iáko naylepſza ścińnęłá źimá á cnoty páſz, łáſki Páná BOGA páſz, dobrych uczynkow niepytay, nie máſz czym zgłodniáłey poſilić duſzy, muſi niebogá od głodu umierać *& nos fame perimus.* Zali ſię ná tákie leniwſtwo náſze Proverbiáliſtá Páński. *Per agrum hominis pigri tranſivi, & per vineam viri ſtulti, & ecce totum repleverunt urticæ, & operuerunt ſuperficiem eius ſpinæ*: przeſzedłem powiáda przez rolą leniwego człowieká, y przez winnicę mężá głupiego, á oto wſzyſtko párzącemi zároſło pokrzywámi, wſzyſtek grunt záſtąpiło y okryło ćiernie. Przez tę zároſłą rolę y ſpuſtoſzáłą winnicę Sw. Grzegorz rozumie niedbáłę leniwego człowieká żyćie, y ták mowi *Per agrum hominis pigri tranſire: eſt cuiuslibet vitam negligentis reſpicere, eiuſq; opera conſiderare; quam urticæ & ſpinæ replent, quia in corde negligentium prurigentia terrena deſideria, & punctiones pullulant vitiorum.* Prześć powiáda S. Doktor przez rolą leniwego człowieká: ieſt to widźieć niedbáłe o zbáwienie ſwoie żyćie człowieká, y iego uważáć ſpráwy, ktore ſáme tylko pokrzywy y ćiernie záſtąpiły, bo w ſercu niedbáłych, łechćiwe źiemſkie, y nieporządne prágnienia, y kolce wynikáią złych náłogow, y tám iuż żadnego zbáwiennego być nie może pożytku. Woła tedy tenże ná nas Páński Mędrzec *uſquequo piger dormies* á pokiſz leniwcze záſypiáć y zálegáć

Ier. 8.

S. Hiero.

Prov. 24.

S. Gregor.

bę-

będźieſz pole? czemu tey zároſſey duſzy twoiey roli nieuprawiaſz? czemu zbáwiennego dobrych uczynkow nie záſiewaſz źiárná, żebyś mogł potym złote w ſzczęśliwey wieczności zbierać dla duſzy twoiey żniwo. Táć to rola; tá winnica ktorą on nayprácowitſzy goſpodarz Zbáwićiel IEZUS z wielką pracą y fátygą ſwoią uprawił, drogiemi ſzczepámi łaſk ſwoich nayświętſzych záſzczepił, Krwią ſwoią przenaydrożſzą ſkropił, áby ſtokrotny dobrych uczynkow czyniłá pożytek. Wſzákże ſię ſam z tym oświadcza *quid ultra debui facere vineæ meæ & non feci*, á ty iey zániedbywaſz, y odłogiem puſzczaſz? z ktorey ſwego czáſu ścińſy Boſkiey ſprawiedliwośći muſiſz oddáć ráchunek, y zámiaſt duchownego pożytku, ná wieczną śmierć y karánie ſkazány będźieſz *malos male perdet.*

Frumentum electorum naywybornieyſze, y nayświętſze źiárno Chryſte IEZU dla nas ná krzyżu wyſchłe, w okrutney męce ná proch ſtárte *attritus propter ſcelera noſtra*, ſpuść áby kropelkę Krwi twoiey nayświętſzey, iáko pożądáney roſy ná oſchłe, y w złych náłogách ſpieczone ſercá náſze, áby ták tą drogą Krwi twoiey nayświętſzey ſkropieni roſą, ſercá náſze czyniły odtąd godne owoce świętey pokuty, y rodźiły zbáwienne cnot świętych, dobrych Chrześćiáńſkich uczynkow pożytki; Zmárłey záś S.P.W.IMC Páni STOLNIKOWEY ktora ſobie z doyrzáłych cnot, z ſzácownych u ludźi zaſług zbieráłá złote chwały wieczney, y ſławy nieśmiertelney żniwo. Ieżeli ſię tám ieſzcze iáki grzechowy zágárnął kąkol, álbo lekka ludzkiey ułomnośći plewká, chćiey naydobrotliwſzy Pánie, łáſką y miłoſierdźiem twoim to wſzyſtko záſłonić, y záſtąpić; áby ták ze wſzyſtkiego oczyſzczona y wybielona iáko drogie y wyborne źiárno, między wybránemi twoiemi wiecznie w pokoiu ſpoczywáłá *Requieſcat in pace Amen.*

BIBLIOTH: UNIV: JAGELLONICAE

Biblioteka Jagiellońska
stdr0026278